

ଗୁରୁକୁଳ

ଗୁରୁକୁଳ ଶିକ୍ଷାନିକେତନ

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସ୍ଵରୂପ
ବର୍ଣ୍ଣ ପରିଚୟ

ସ୍ଵରୂପ ଶିକ୍ଷାନିକେତନ

ମୁଖବନ୍ଧ

ଭଗବାନଙ୍କ ପବିତ୍ର ଉପବନରେ ପିଲାମାନେ ଟିକିଟିକି ସୁକୋମଳ ପୁଷ୍ପ ସଦୃଶ । ସେମାନଙ୍କର ହୃଦୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ନିର୍ମଳ, ପବିତ୍ର ଏବଂ ତୁଟିଶୂନ୍ୟ ଅଟେ । ସେମାନେ ମୋ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଚଳନ୍ତି ବିଗ୍ରହ ଅଟନ୍ତି ।

ମୁଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖୁସି ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଆନନ୍ଦାର୍ଥେ ଏ ପୁସ୍ତକଟି ଅର୍ପଣ କରୁଛି ।

-ସ୍ବାମୀ ସ୍ବରୂପାନନ୍ଦ ସରସ୍ବତୀ-

PUBLISHER :-VEDIC SIKSHYA PRASAR SAMITI,ODISHA

Website :- www.vspsoodisha.blogspot.com

EMAIL ID :-secretaryvsps.odissa@gmail.com

WRITER: - Mr.Sadananda Guru

B.A.

At:Badagorada, Nayagarh, Mob:9237037716

PRINTED AT :- Jagannath Printing Press, Sarankul

PRINTING HELP :- Rs. 65.00

‘ଅ’ ବନା ଅକ୍ଷର

ଚକ	ଅମଳ	ଅସଫଳ
ଅଖି	କଳସ	ବରଗଛ
ନଖ	ଶପଥ	ନଟବର
ନଳ	କଠଉ	ଚଟକଳ
ଫଳ	ଚରଣ	ସମତଳ
ଘର	ଭରତ	ଦରଶନ
ଜଳ	ଅଧର	କସରତ

ସତକ କଡ଼ର ଗଛ । ଅଳପ ଅଧର ହସ ।
ପଣସ ଫଳର ରସ । ଚଷମ ନକର ଅଳସ ।
ଜନମ ମରଣ ସତ । ପଠନ କଷଣ ସତ ।
ଶରତ କଲମ ଧର । ପଢ଼ ଅଳସ ନ କର ।

କଥା:

ଭରତ ମଠ ନକର । ସଞ୍ଜଳ ସଞ୍ଜଳ ତଳ । ସତ କହ ।
ଶପଥ କର । ତପନ କମଳ ରଖ । ନଖ ନ ରଖ । ଅଝଟ ନ
କର । ତମ ଛପର ଘର । ସରର ଜଳ । ଅଠର ଖଟର । ଧରମ
କର । ଗଛ ନ ଚଢ଼ । ବଣର ଝର । ଠକଠକ ନ କର । କନକ
କଳସ ଗଢ଼ । ନ ଧର ଅନଳ ରଢ଼ । ସମର କର । ଭୟ ନ କର ।
ମରଣ ଡର । ନ କର ନର । ସତ କହ ଧନ । କର ବଢ଼ ମନ ।
ଲୟ ରଖ ହର ଚରଣ ତଳ ।

‘ଆ’ କାର

କାଉ	ଆକାଶ	ଦରବାର
ରାଧା	ବତାସ	ନାରାୟଣ
ଖାଲ	ଫରତା	ପାରାବାର
ରାଜା	ସକାଳ	ଅବଦାନ
ଗରା	ତରକା	ସାବଧାନ
ପାରା	କାରଣ	ଜାଗରଣ
ଭାଷା	ଶାସନ	ଭାଗବତ

ବାଳକ ଗଣ ବାଳକ ଗଣ । ଗଜାନନ ପଦ କର ଭଜନ ।
 ସଦା ରଖ ମନ ତରଣ ତଳ । ଲକ୍ଷ ହବ ତମ, ପାକଲା ଫଳ ।
 ଭଜ ଗଜାନନ ତାତ ଓ ମାତା । ସରବଦା ତମ ଅଭୟଦାତା ।
 ସକାଳ ସମୟ ଖରା । କଳା ଆକାଶର ତାରା ।
 ଝରଣାର ଜଳ ଭରା । କହ ଭଲ କଥା ପରା ।
 ଧର ରାମପଦ ରସ । ପାପମାନ କର ନାଶ ।
 ନ ଯା’ଅ ଖଳର ପାଶ । ଜାତ ବଡ ମାନ୍ୟାସ ।

କଥା :

ଭାରତ ଆମର ମାଆ । ତା’ର ନାମ ରଖ । ସାହସ ଧର । ସଦା ଜଳ
 ପାନ କର । ରସାଳ ଫଳ ଖାଅ । ଆତ ପଣସ ଗଛ ଲଗାଅ । ଖରା
 ସମୟ । କଳା ଚଷମା, ଧଳା ଜାମା, ଛତା ଦରକାର କର ।

“ଇ” କାର

ଜମି
ଚିଠି
ପିଠି
ରାତି

ମିଳନ ଗିରିରାଜ

ବଗିଚା

ହିମାଳୟ

ପିପିଲି

ଧୂରିଧୂରି

ଭିତିରି

ଦୟାନିଧି

ଲିପି

ମିହିର ଭମାପତି

ବିରି

ଗହ୍‌ର ଆଦିକବି

ଜିଆ

ବାଳିକା ଅଭିଳାଷ

ମାଛିବସା ଚିଜ ନଆଣକିଣି । ମଶା ତଡ଼ିଦିଅ ମଶାରି ଚାଣି ।
ଅଦିନ ବରଷା ଖରାପ ଭାରି । ଦରମିଶା ହସ ଗରଳପରି ।
ହିତକଥା ଭାଷ ଜିଣିବ ମହି । ଶଠ ମିତ ପରା ଅନଳ ଅହି ।
ହିସାବ ରଖୁବ ନଥିବ ଭୟ । ମଣିଷ ଜନମ ବିଷାଦମୟ ।

କଥା :

ପରିବାର ଗଡ଼ ସାନ, ବଢ଼ିବ ସନମାନ । ଘିଅ ମିଶା ଭାତ
ଅଟଇ ଭଲ । ଗରିବ ମଣିଷ ଝାଟି ମାଟିର ଘର କରି ରହିଅଛି ।
ଆଜି ରବିବାର, ଅତିଥି ମିଳନର ଦିନ । ବାଳିକାଟି ଇତିହାସ ବହି
କିଣିବ । ବାଇଗଣ ପରିବା ଭଲ ପଥ । ଗିରିଜା ଜଗତର ମାଆ ।

'ଈ'କାର

ଦୀନ	ସମୀର	ମହାନଦୀ
ସାଥୀ	ତରଣୀ	ଲୀଳାବତୀ
ତୀର	ଧରଣୀ	ଶତୀନାଥ
ବୀଣା	ଅସୀମ	ରାଜଧାନୀ

ଗୀତ ଅବନୀ ବିପରୀତ
ଧୀର କିରୀଟୀ ନିପାତନ
କୀରା କାହାଳୀ ଭାରତୀୟ

ହାତୀ ପିଉଅଛି ଶୀତଳ ନୀର । ବୀର ବସିଅଛି ତା'ର ଉପର ।
ସାତା, ମାତା, ଗୀତା, ଆମ ଭଉଣୀ । ଧାନ ମାପ କର ଧରି ଗଉଣୀ ।
ନିତି ନୀତିମାଳା କର ଭଜନ । ସରିଯାଉ ଆମ ଦୀନ ଜୀବନ ।
ଘରଣୀ ରାଣୀର ସରଳ ବାଣୀ । ମନ କିଣି ନିଏ ତାର କାହାଣୀ ।
ସରସାର ନୀର, ନୀଳ ନୀରଜ । ନାହାର ପଡ଼ିଛି ନୀରସ ଆଜ ।

କଥା :

ଦୀପାବଳୀ ଦିନ ,ଦୀପାଳୀ ଜାଳ । ଲବଣୀ ଅତୀବ ନରମ ।
ପର ପାତନ କାରୀ ପାପୀ ଅଟଇ । ଭୀମ ଅତିଶୟ ବୀର । ଭୀଷଣ
ଶୀତ ପଡ଼ିଲାଣି । ସାତା ସତୀ ନାରୀ । ମହାନଦୀର ଗଭୀର ଜଳ
ରାଶି । ମାନ ମଗର , ଜୀବ ତା'ର ନିବାସୀ ।

‘ଭ’କାର

ମହୁ	ତରୁଣ	ତରୁରାଜ
ଖୁଦ	କୁକୁର	ସୁକୁମାର
ଲୁହ	ଅରୁଣ	ଭାନୁମତୀ
ଶାଶୁ	କୁହୁକ	ଗୁଜୁରାତି
ଝୁଣା	ଝୁଲଣ	ତରଭୁଜ
ସୁଖ	ପୁରୁଷ	ଅନୁରାଗ
ବୁକୁ	ହୁଗୁଳା	ରଘୁନାଥ

ସୁଧାସମ ସୁବାସିତ ସୁଷମାର ଝର
କୁଳୁକୁଳୁ ନାଦ କରି ବହୁଅଛି ତଳ
ଆହା, ଫୁଟିଛି କୁସୁମ ।

ତରୁଲତା ପୁରିଅଛି ଶିରୀ ଅନୁପମ । ୧ ।
ସୁଲୁସୁଲୁ ବାଆ ବହି ଆସୁଅଛି ଭାସି
ପଶୁପକ୍ଷୀ କୁଳ, ସବୁ ଜୀବଭାରି ଖୁସି
ଏତ ମଳୟ ମରୁତ ।

ଯାନୀଯାତ ଫୁଲ ଫଳ ଜଗତ ପୁରିତ । ୨ ।

କଥା :

ମଧୁର ବଚନ ଶୁଣିବାକୁ ସବୁମନ ଇଚ୍ଛୁକ । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ
ମାୟାକରି, ଲୁଚିଗଲା । ସୁନା ହାରର ଦର ବହୁତ ଅଧିକ । ପର
ଉପକାରୀ ସାଧୁ ଅଟଇ । ଶିଶୁମନ ମୁନି ରଖି ସମାନ । ଭାରୁ ଯୁବକ
ପଶୁ ଭଳି ।

‘ଉ’ କାର

ଭୂମି ନୂତନ
ଦୂର କୁଜନ
ଧୂଳି ଜାମୁତ

ଅନୁକୂଳ
ଚୂଡ଼ାମଣି
ନିରୂପଣ

ଭୂଜ ଚୂଣୀର
ଯୁଦ୍ଧ ଧୂସର
ସୂତୀ ପୂଜାରୀ
କୁଳ ବିଭୂତି

ଭୂତନାଥ
ଯୁଥପତି
ସୂତାହାଟ
ଅନସୂୟା

ଚୂତ ଫଳ ଭାରି ରସାଳ ,

ଘରକୁ ଝୁଣାଧୂପ ।

ପାଦକୁ ଚୂପା ନୂପୁର ଭଲ ,

ଅଗଣା ମଝି କୂପ ।

ସୁର, ଶୂଳପାଣି , ପୂଜନାୟ ,

ନିତି ପୂଜନ କର ।

କୁଟ କପଟ ଦୂରକୁ ଛାଡ଼ ,

ନଥିବ ଯମ ହର ।

କଥା :

ଖରା ଦିନକୁ ସୂତା ଲୁଗା ଭଲ । କୂଅ ମୂଳ ସଫାରଣ । ପୂଜାଥାଳୀ
ଆଣ । ମୂଷା ମୂଳା ଖାଏ । ରାମର ଭାଇ ସୂତାକାର । ହରିର ଦୁହିତା
ଅନୁଭା ଅଛି । ଦୂତ ଖବର ଆଣି ଅଛି ।

‘ର’ କାର

ଧୃତି
ବୃଷ
ମୃତ

ପୃଥକ
ପୃଥୁଳ
ବିବୃତ୍ତି

ମୃଣାଳିନୀ
ମୃଦୁଭାଷା
ସରୀସୃପ

ତୃଣ
ତୃଷା
ହୃଦ
ଘୃତ

ବୃହତୀ
ମୃଦୁଳ
ବୃଷଭ
ଆବୃତ

ଅଧୃକୃତ
ଉପକୃତ
ଜଡ଼ଗୃହ
କୃପାଭିକ୍ଷା

ଘୃତ ପାନ କର କଟିବ ବିଷ ।
ଗୃହ କାମ ସାରି ନୂଆ ଗୃହିଣୀ ।
କୃଷି ଓ କୃଷକ ପରିପୂରକ ।
କୃପଣତା ଭାଇ ଖରାପ ଗୁଣ ।
ପିତା ଓ ହଳଦୀ କୃମି ନାଶକ ।

ବୃଥା କଥା ଖଳଜନ ସଦୃଶ ।
ଚଉରା ଲିପଇ ମୃତ୍ତିକା ଆଣି ।
ପିତୃମାତୃ ରଣ ସୁଝ ବାଳକ ।
ନୃପତି ଲଢ଼ଇ ଧରି କୃପାଣ ।
ପୃଥ୍ବୀର ବଳ ଦୃଢ଼ ନାୟକ ।

କଥା :

ଆମାଜନ ପୃଥ୍ବୀର ବୃହତ୍ତମ ନଦୀ । ମୃଗରାଜ ହାତୀର ପରମ
ବଇରୀ । ତାହା ଏକ ହୃଦୟ ବିଦାରକ କାହାଣୀ । ମନକୁ ସଦା
ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କର । ସୁଜନଶୀଳତା ଏକ ଭଲ ଗୁଣ । କବିତାଟି ଆବୃତ୍ତି
କର ।

‘ଏ’ କାର

କେତୁ ଚେତନା ଦେବରାଜ
ଖେତ ଠେକୁଆ ସେନାପତି
ଛେନା ଦେଉଳ ଦେବାଳୟ

ଜେମା ନେଉଳ ଫେରିବାଲା
ଡେଣା ପେଟକ ମେଘନାଦ
ଢେଉ ଫେଡାଣ ଲେଉଟିଆ
ଡେଜ ବେତାର ସେବାୟତ

ଆଷାଢ ମାସରେ ବରଷେ ମେଘ ।
ଚଷା ପୁଅ ଚଷେ ଗାଇଣ ଢଗ ।
ବଡ଼ ଦେଉଳର ନେତକୁ ଦେଖ ।
ଦେଶ ବିଦେଶର ଖବର ରଖ ।

ଜଳେ ରହି ଉଠେ ଡାକଇ ଭେକ ।
କେକା ନାଟ କରେ କେକାର ପାଖ ।
ଶରତ ମାସରେ ଫୁଟେ ଶେଫାଳୀ ।
ନୀଳ ଘନେ ମାରେ ଲୁଟି ବିଜୁଳୀ ।

କଥା :

ହେଲା କଲେ ଭେଲା ବୁଡ଼େ । ଦେଶ ସେବା ମହତ ସେବା ।
ବେଲ ଖରାଦିନେ ପାତେ । ଚେର ମାଟିକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରେ । ସବୁ ଗେରୁଆ
ବସନଧାରୀକୁ , ସାଧୁ ଭାବିବା ଭୁଲ । ବେଣୁଧର ସାଥୀ ମେଳରେ
ଧେନୁପଲ ଧରି ପାହାଡ଼କୁ ଗଲେ ।

‘ଏ’ କାର

ଚୈତ	ଶୈତାନ	ସୈନିକ
ଜୈବ	ନୈତିକ	ଚୈତା
ଜୈନ	ନୈଷଧ	ଜୈବି
ତୈଳ	ପୈଶାଚ	ବୈକା
ଦୈନ	ବୈଠକ	ବୈଦି
ନୈଶ	ବୈଭବ	ଭୈର
ବୈଠା	ବୈଶ୍ନବ	ସୈକ

କୈଳାସ ଚଢ଼ିଛି ଶୈଳ ଚୂଳକୁ । ଦୈବାତ ଭେଟିଲା ଜଣେ ସାଧୁକୁ ।
ଗୈରିକ ବସନ ସହିତ ମୁନି । ଜୈମିନୀ ପୁରାଣ ସାଧୁରେ ଘେନି ।
ଦୈବୀ କୃପାବଳେ ଲାଭି ବୈଭବ । ଆଶିଷ ବିତରେ ପୈତୃକ ଲାଭ ।
ଯୁବ ଯୁବା ବୁଢ଼ା ଶିଶୁ ବାଳକ । ଉଭା ଆସି ସାଧୁପାଶେ ଦୈନିକ ।

କଥା :

ସୈନିକ ବୀର ପୁରୁଷ । ହିମାଚଳି କୈଳାସରୁ ଭଗବାନ ଶିବ
ହୈମବତୀ ସହ ପୃଥିବୀକୁ ଆସିଲେ । ଐଶାନ ଦିଗରେ ତୈଳ କୃପ
ଅଛି । ବୈଶାଖ ମାସରେ ନଦୀ ନାଳ ଶୁଷ୍କଯାଏ । ଶୈଶବ କାଳ ପାଠ
ପଢ଼ିବାର ପ୍ରକୃତ ସମୟ ।

‘ଓ’ କାର

କୋଳି	କୋଇଲି	କେ
ଖୋଷା	ଗୋଟର	ଘୋଳଦହି
ଝୋଟି	ଗୋଧୂଳି	ଡିଲୋଭମା
	ଗୋପି	ବଣଭୋଜି
	ତୋଫା	ଭୋଳାନାଥ
	ଥୋଡ଼	ଯୋଗମାୟା
	ଭୋଗ	ରୋହିମାଛ

ଦୋଷକ୍ଷମା କରେ ମହତ ଲୋକ ।

ଲୋଭ ଛାଡ଼ି ଖାଆ, ଲାଗିଲେ ଭୋକ ।

ମଣିଷର ବୈରୀ ରୋଗ ବୈରୀନ ।

ଗୋରସ ପିଇଲେ ହେବ ନୀରୋଗ ।

କୋପାକୁ, ନ କୁହ, ଗୋପନ କଥା ।

ରୋଦନ କରିବ ସଦା ଜାଣିଥା ।

କୋଡ଼ ପୋଛା ପୁଅ ଗେଲ ବସର ।

ବୋଉ ଥୋଇଦେଲେ ପୋଥି ପତର ।

କଥା :

ଗୋକୁଳବାସୀ ଗୋମାତା ସେବା କରୁଥିଲେ । ଅସୁର ଘୋର ନାଦ କରି ଭୂମିରେ ଲୋଟି ପଡ଼ିଲା । ଲବ କୁଶ ସହୋଦର ଭାଇ । ବୃକ୍ଷରୋପଣ ମହତ କାମ । ଛୋଟ କଥାକୁ ମୋଟ କରିବା ଅନୁଚିତ ।

‘ଐ’ କାର

ତୌଳ	ତୌକନ	ଫୌଜ
ଯୌଥ	ନୌକର	ସୌଦା
ଶୌଚ	ଯୌଗିକ	ଭୌମରାଜ
ଗୌର	ମୌଳିକ	ଭୌଗୋଳିକ
ଗୌଣୀ	ରୌରବ	ଐଷଧ୍ୟୁ
ଧୌତ	ସୌଖୀନ	ଚୌକିଦାର

ସୌଦାଗର ସୁତ ସୌଧ ଉପରେ ।
 ମୌନୀ ଭାବୁଅଛି ମୌନାବତୀରେ ।
 ଯୌତୁକ ଆଣିବ କୌତୁକ ହୋଇ ।
 ଫୌଷ ଗଲେ ଭୋଜି ପୌରକୁ ଦେଇ ।
 ପୌରୁଷର ଗୁଣ ଉଠିବ ଫୁଟି ।
 ଭୌତିକ ଜୀବନେ ଗୌଣକୁ କାଟି ।
 ଆଷାଢ଼ ମାସରେ ଫେରିବ ନୌକା ।
 ଧନ ଦୌଳତକୁ ଥୋଇବେ ଏକା ।

କଥା :

କୌଶଳ କରି କୌରବ ମାନେ ଭୀମକୁ ବିଷ ଲଢ଼ୁ ଖୁଆଇଲେ ।
 ତୌଳରେ ଠକିବା ମହାପାପ । ଲୌହ ଅତିଶୟ ଟାଣ । ମୌସୁମୀ
 ବାୟୁ ବହୁଅଛି । ଶିକ୍ଷିତା ନାରୀ ଦେଶର ଗୌରବ ।

‘ଂ’ ଅନୁସାର

କଂସ	ଶଂସିତ	ସଂଜଳନ
ସଂଘ	ସଂକଟ	ସଂଗଦୋଷ
ଅଂଶ	ଶଂକୁନ	ସଂଶୋଧନ
ଅଂଶା	ସଂକୋଟ	ସଂଯମତା
ସଂଗ	ସଂକ୍ଷେପ	ସଂବରଣ

ହିଂସା କର ନାହିଁ କାରେ, ବଂଶ ହେବ ନାଶ ।
 ସିଂହର ଆହାର ମାଂସ, ବିସ ଖାଏ ହଂସ ।
 ବଂଶାଧର ବଂଶାଧରି ଅଂଶୁପା କୁଳରେ
 କଂସର ଚିତାଉ ଗାଏ ସଂଶୟ ମନରେ
 ନାଗ ସାପ ବଂଶନରେ ହଂସା ଉଡ଼ିଯିବ
 ସଂଯମ କର ମନକୁ ସଂସାରୁ ତରିବ ।

'୪' ବିସର୍ଗ

ଦୁଃଖ ନିଃଶେଷ	ଦୁଃସାହସ
ଦୁଃଖୀ ନିଃସହାୟ	ଦୁଃସମୟ
ଅଂହଃ ଛିଃ ଛିଃ	ଅହଃରହ
ଭୁବଃ ଦୁଃସହ	ପୌନଃପୌନିକ

ଦୁଃଖ ସମୟରେ ନହୁଅ କାତର । ଚାଲିଯିବ ଦୁଃସମୟ ।
 ସୁଖ ଦୁଃଖ ପରା ଦଇବ ଭିଆଣ । ଅଟେ ଏହା ନିଃସଂଶୟ ।
 ଛିଃ ଛିଃ ଛିଃ ମିଛ କହିବିନି ମିଛପରା ମହାପାପ ।
 ନିଃସହାୟକୁ ରେ ସହାୟ ହୋଇବି ସାହା ହେବେ ଦୟାମୟ ॥

ଚନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ

କଇଁ ଉଆଁସ	ଜାହାଁପନା
ଛୁଆଁ କଇଁଛ	ଚୁଆଁଚୁଇଁ
ନିଆଁ ତାଆଁସ	ଦୁହିଁବା
ମୁଁ ଯାଆଁନା	ଭଅଁର
ମୁହଁ ପାଉଁଜି	ଭଉଁରୀ

ଭଇଁଚ କରନ୍ତି ବାଉଁଶ ବୋଲି ।

ଥଇଁଠା ନାଟିଲା ପାଉଁଶ ବୋଲି ।

ପାଉଁଜି ବାଜୁଛି ଗୁଣାଝୁଣା ।

ଥିଁଲା କୋଳିଟି ଭାରି ଗୁଣା ।

କଅଁଳା ପିଲାଟି କୁଆଁ କୁଆଁ ।

ଆଖି ମଳି ହୁଏ , ହେଲେ ଧୁଆଁ ।

ନିଆଁ ସାଥେ କେବେ ଖେଳ ନାହିଁ ।

ଆମ ମାଆ ପରା ଏହି ଭୂଇଁ ।

କଥା:

କାହିଁଚ ମାଇଁ ପାଖରେ ବସିଲା , ମାଇଁ ତାକୁ ସାଉଁଳି ଦେଲେ ।
କହିଲେ – ତୋ ମୁହଁ କାହିଁକି ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଛି ? କାହିଁଚ କହିଲା,
ଟାଙ୍କ ଟାଙ୍କ ଖରାରେ ଧରା ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଆସୁଛି ।

‘ ‘ ହଳନ୍ତ

ତୁପ୍
ସତ୍
ଚିତ୍
ବାମ୍
ଖୋବ୍
ଗୁମ୍
ହୋସ୍

ସଠିକ୍
ଇଷତ୍
ହଠାତ୍
ଖତମ୍
ଜାମିନ୍
ଜୁଲମ୍
ହୁକୁମ୍

ପେ
ଟିପ୍
ଜକ୍
ଖାନ
ଧୂଳି
ଦିଗ୍‌ବଳୟ
ଫୁସ୍ ଫୁସ୍

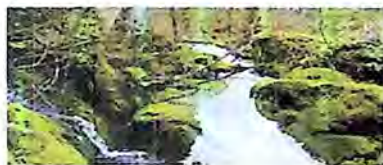

ଭୟ ବେଳେ ଛାତି ଧର୍ ଧର୍ ।
ଭେକ ଡିଏଁ ଖାଲି ଫକ୍‌ଫକ୍ ।
ସୁନା କରୁଅଛି ଚକ୍‌ଚକ୍ ।
ମେଜ କରନାହିଁ ଠକ୍‌ଠକ୍ ।

ଖରାଦିନେ ଝାଳ ଗମ୍‌ଗମ୍ ।
ବାଲିକା ନାଚୁଛି ଛମ୍‌ଛମ୍ ।
କଳ କରୁଅଛି ଘର୍‌ଘର୍ ।
ଝର ଦୁହୁଁଅଛି ଚର୍‌ଚର୍ ।

ସାପ ଚାଲିଗଲା ସରସର ।
ଝରଣା ବହୁଛି ଝର୍‌ଝର୍ ।
ଶୁଭ୍ରା କାଠଟି ମର୍‌ମର୍ ।
ଖଟ ହେଉଅଛି କର୍‌କର୍ ।

ଚାଲିଦେଖ ତାର ଦମ୍‌ଦମ୍ ।
କଥା କହୁଅଛି ଥମ୍‌ଥମ୍ ।
ଅଯଥା ନ ହୁଅ ବକ୍‌ବକ୍ ।
କୁକୁଡ଼ା ରାବଇ କକ୍‌କକ୍ ।

“୧” ଯୁ ପାଳା

ବାଚ୍ୟ	ସୂରମ୍ୟ	ଅମାବାସ୍ୟା
ଖ୍ୟାତି	ଆଦିତ୍ୟ	ଉପପାଦ୍ୟ
ଗଦ୍ୟ	ସାଭ୍ୟତା	ବ୍ୟବସାୟୀ
ସୈନ୍ୟ	ଉଦ୍ୟମ	ବ୍ୟୋମକେଶ
ଭୀଜ୍ୟ	ଉଦ୍ୟାନ	ରାଜକନ୍ୟା
ବନ୍ୟ	ଅବଶ୍ୟ	ରସକୁଳ୍ୟା
କାବ୍ୟ	ହିରଣ୍ୟ	ସତ୍ୟଯୁଗ

ସତ୍ୟପଥେ ନିତ୍ୟ ଯାଅ , ଦୃଢ଼ କରି ମନ ।
 କୁହନା ଅନ୍ୟକୁ ମିଥ୍ୟା , ଅସତ୍ୟ ବଚନ ।
 ଚୈତନ୍ୟ ଉଦିତ ହେବ , ସୌଭାଗ୍ୟ ବଢ଼ିବ ।
 ନ୍ୟାୟପଥ ମୂଲ୍ୟବାନ , ମୃତ୍ୟୁଭୟ ଯିବ ।
 ସାହିତ୍ୟର ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟାକରଣ ,
 ବ୍ୟାକ୍ଯାମ କରନ୍ତେ ଶିଷ୍ୟଗଣ ।
 ତ୍ୟାଗ କର ବାବୁ ଆଳସ୍ୟ ଗୁଣ ,
 ପୂଣ୍ୟ କାମ ପରା ଅଟେ ମହାନ ।
 ବୈଦ୍ୟ କଥା ମାନି କରତୁ ପଥ୍ୟ
 ଆରୋଗ୍ୟ ହୋଇବୁ ଅଟଇ ସତ୍ୟ
 ଭୃତ୍ୟ ନୁହଁଇ କେବେ ଝୁଣ୍ୟ ।

ଭକତି କର ମାନ୍ୟ ଗଣ୍ୟ ।

କଥା: ବିଦ୍ୟା ବଳରେ ମନୁଷ୍ୟ ଖ୍ୟାତି ଲାଭ କରେ । ଆବଶ୍ୟକ
 ହେଲେ ଅନ୍ୟକୁ ସାହାଯ୍ୟ ମାଗ । ଉଦ୍‌ଯୋଗୀ ପାଖକୁ ସୌଭାଗ୍ୟ
 ଆପେ ଥାପେ ଆସେ । ଆଦ୍ୟ ଆଷାଢ଼ରେ ଧରଣୀ ଶ୍ୟାମଳ
 ଦେଖାଯାଏ ।

“ ” ର ପା

ଦ୍ରୋଣ ନମ୍ରତା
କ୍ରନ୍ଦ ଅକ୍ରୁର
ଗ୍ରହ ହିମାଦ୍ରି
ଗାମ ତିପଳା

ପ୍ରାକୃତିକ
ଶ୍ରବଣକୁମାର
କ୍ରୀତଦାସ
ମହାପ୍ରଭୁ

ଧ୍ରୁବ
ଚକ୍ରୀ
ଛତ୍ର

ରୁଦ୍ରାଣୀ ଗ୍ରହବିପ୍ର
ଦ୍ରୋପଦୀ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ
ପ୍ରଣବସୁତଧର

ପ୍ରାତଃ କାଳେ ନିଦ୍ରା ଯିବା, ଆଳସ୍ୟର ଲକ୍ଷଣ ।
କ୍ରୀଡ଼ା ପରିଶ୍ରମେ ଦେହ, ବକ୍ରସମ ଟାଆଣ ।
ପ୍ରଜାପତି ଚିତ୍ର ଦେଖି ଛାତ୍ରମାନ ନାଚଇ ।
ନଦୀସ୍ରୋତ କ୍ଷିପ୍ର ବେଗେ ସମୁଦ୍ରରେ ମିଶଇ ।
ଚକ୍ରପେଶି ଚକ୍ରଧର ନକ୍ର ଗ୍ରୀବା ଛେଦିଲେ ।
ଆରତେ ତାକିଲା ଗଜ, ପ୍ରାଣ ତାର ରଖିଲେ ।
ଭ୍ରାତା ମାନେ ତାମ୍ର ପାତ୍ରେ ଘୃତ କେବେ ନରଖ ।
ଗୋରସ ଆମିଷ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏକତ୍ର ହିଁ ଅଭକ୍ଷ ।

କଥା: ପ୍ରଶଂସା କରିବା ଗୋଟିଏ ଭଲ ଗୁଣ । ପରିଶ୍ରମ ପରେ ବିଶ୍ରାମ
କରିବା ଉଚିତ୍ । ନିଦ୍ରିତ ଲୋକକୁ ଜାଗ୍ରତ କରାଅ ନାହିଁ । ଭଲ କାମ
କଲେ ଗ୍ରାମେ ଗ୍ରାମେ ସୁନାମ ପ୍ରଚାରିତ ହୋଇଥାଏ ।

“ଲ” ଲ ଫଳା

ମେଞ୍ଚ ବିପ୍ଳବ କଲେଲିନୀ
ଗ୍ଳୋବ ହିଲେଲ ପଲ୍ଲବିତ
ପଲ୍ଲ କଲେଲ ଉଲ୍ଲସିତ

ମଲ୍ଲ ଆହ୍ଲାଦ ଗେହ୍ଲାପୁଅ
କ୍ଲାବ ଅଶ୍ଳେଷା ଆହ୍ଲାବିତ
ଗେହ୍ଲା ଭଲ୍ଲୁକ ପଲ୍ଲୀଗୀତ

ପଢ ନିତି ଗୀତା ଶ୍ଳୋକ, କ୍ଳେଶ ହେବ ଦୂର ।

ଅଶ୍ଳିଳ ବଚନ ଗ୍ଳାନି ମୁଖରେ ନଧର ।

ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ରାତ୍ରି କରେ , ମନ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତ ।

ଜଳରେ ପ୍ଲାବିତ ଜମି କୃଷକ ଆପ୍ଳୁତ ।

ଶ୍ଳାଘ୍ୟ କାମ କଲେ ନାମ ରହିବ ଅମ୍ଳାନ ।

ଅମ୍ଳଜାନ ଯୋଗୁଁ ପ୍ରାଣୀ ରଖଇ ଜୀବନ ।

କଥା :

ମଳୟ ପବନରେ ବୃକ୍ଷ ପଲ୍ଲବିତ ହୁଏ । ମନ ଉଲ୍ଲସିତ ଥିଲେ , କାମ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ଆସେ ।

“୫” ବ ଫଳା

ଦ୍ଵିପ	ଦ୍ଵାରକା	ସ୍ଵାଗତିକା
ଦ୍ଵିଜ	ଆହ୍ଵାନ	ସରସ୍ଵତୀ
ଶ୍ଵେତ	ବିଦ୍ଵାନ	ତପସ୍ଵିନୀ
ସ୍ଵାତୀ	ଶ୍ରୀପଦ	ସେଚ୍ଛାସେବୀ
ନିଃସ୍ଵ	ଯଶସ୍ଵୀ	ମହେଶ୍ଵର
ଜ୍ଵର	ଶୁଶ୍ରୁର	ଅବିଶ୍ଵାସ
ଜ୍ଵାଳା	କିଶ୍ଵର	ସ୍ଵାଧୀନତା

ପଦ୍ମଫଳ ଅତି ସାଦ ଅମୃତ ସମାନ
 ବିଶ୍ଵବିଧାତା ରଖୁଛି କରିଣ ଯତନ ।
 ବିଦ୍ଵାନ ବିଦ୍ୟାବଳରେ ଏ ପୃଥ୍ଵୀ ଜିଣାଇ
 ନିଶ୍ଵାସ ପ୍ରଶ୍ଵାସ ବାୟୁ ଶୋଧନ କରଇ ।
 ଉଷାକାଳେ ତପସ୍ଵୀ ଯେ ବେଦଧ୍ଵନିକରି
 ଗିରି ଗହ୍ଵର ଝଙ୍କୁତ ସଦ୍ଵ ପ୍ରେମବାଣୀ ।

ଶୀଳ ସଭାବ ଯାହାରେ ଜିହ୍ଵାକୁ ଆୟତ
 ଦେଖିବନି ତବ ଦ୍ଵାରେ ଯମର ରାଜତ୍ଵ ।

କଥା:

ପାହାଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଧ୍ଵନି ଶୁଣାଯାଏ । ସତୀନାରୀ ର ସାମା
 ପରମ ଦେବତା । ଜ୍ଵରରେ ପିଲାଟି ଥରୁଛି । ମୃତ ଲୋକ ଶ୍ଵାସ
 ପ୍ରଶ୍ଵାସ କରିପାରେ ନାହିଁ ।

‘ନ’ ଫଳା

ସ୍ନାୟୁ ପଢ଼ିନୀ
ବାସ୍ନା ଅଭିନ୍ନ
ଚିହ୍ନ ପନ୍ଥଗ
ଜହ୍ନ ଅନ୍ନଦା

ସନ୍ନିପାତ
ତନ୍ନ ତନ୍ନ
ଛନ୍ନଛନ୍ନ
ଜଗନ୍ନାଥ

ପହ୍ନା ଉନ୍ନୀତ ସନ୍ନିଧାନ
ଅଗ୍ନି ଏକାନ୍ନ ଅବସନ୍ନ
ପ୍ରଶ୍ନ ପଳାନ୍ନ ଜହ୍ନରାତି

ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ୍ତେ ଅନ୍ନ ଖାଅ । ଭଗ୍ନ ଶରୀର ଯତ୍ନ ନିଅ ।
ବିଦ୍ୟା ସମାନ ରତ୍ନ ନାହିଁ । ପୂଜ ବିଦ୍ବେଶ ମଗ୍ନହୋଇ ।
ମାତାକୋଳରେ ଶିଶୁ ଜହ୍ନ । ଦେଖଇ ହୋଇଣ ଉଚ୍ଛନ୍ନ ।
ସ୍ନାନକରିବ ସ୍ନିହଧଳେ । ସ୍ନେହ କରିବ କୌତୁହଳେ ।
ଭକ୍ଷାକାଳର ସ୍ବପ୍ନସତ । ଭଜରେ ମନ ଜଗନ୍ନାଥ ।

କଥା:

ପୃଥିବୀର ଆକ୍ଷିକ ଗତି ଯୋଗୁଁ ଦିନରାତି ହୁଏ । ମଧ୍ୟାହ୍ନ
କାଳର କିରଣ ବହିର୍ଭଳି ପ୍ରଜ୍ବଳିତ । ଜଳର ନିମ୍ନଗତି ଗୁଣ ଯୋଗୁଁ
ତଳକୁ ବହୁଅଛି ।

‘ମ’ ଫଳା

ଲକ୍ଷ୍ମୀ	ରକ୍ତିଣୀ	ସ୍ଵରଣୀୟ
ଶୁଶୁ	ଲକ୍ଷ୍ମଣ	ଭସ୍ମାସୁର
ଗୁଳ୍ମ	ଉନ୍ନାଦ	ଶୁଭସ୍ଵାତା
ଆତ୍ମା(ମା)	ମୃଣ୍ମୟ	ହିରଣ୍ମୟ

ବାଲ୍ମୀକି ଜପିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ପଦ ।
 ଭୀଷ୍ମ କରିଥିଲେ ବଜ୍ରଶପଥ ।
 ଭୀଷ୍ମ ଜଳପାନ ଦେହକୁ ହିତ ।
 କଳ୍ମଷ ରହିଲେ ଯିବ ମହତ ।
 ଭସ୍ମ ବୋଲି ହେଲେ ଶୁଶାନବାସୀ ।
 ସଦା ଯୋଗାସନ ସେ ବ୍ରହ୍ମବାଦୀ ।

ଦରିଦ୍ର ବ୍ରାହ୍ମଣ ହୋଇ ରାବଣ ।
 ଛଦ୍ମ ବେଶେ ସୀତା କଲା ହରଣ ।
 ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳେ ରବି ରକ୍ଷି ପ୍ରଖର ।
 ସରୋବରେ ପଦ୍ମ କି ମନୋହର ।

କଥା:

ଝିଅଟିର ନାମ ସୁତିରେଖା । କାଲି ତାର ଜନ୍ମଦିନ । ସେ ତାର
 ସାଥୀ ତନ୍ମୟୀ କୁ ଅକସ୍ମାତ ଭେଟିଲା । ପଦ୍ମାବତୀ ସହ ଆସିବାକୁ
 ତାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା ।

ରେଫ()

ମର୍ତ୍ତ୍ୟ	ନର୍ମଦା	ବର୍ତ୍ତମାନ
ପାର୍ଥ	କର୍ଷଣ	ସମର୍ପଣ
ପୂର୍ବ	ଦର୍ପଣ	ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟା
ଦୁର୍ଗା	ଦର୍ପୁର	ନିର୍ବାସନ
ସୂର୍ଯ୍ୟ	ନିର୍ଜଳ	ପରାମର୍ଶ
ଅର୍ଦ୍ଧ୍ୟ	ଶର୍କରା	ବିଶ୍ୱକର୍ମା
ଇକ୍ଷା	ସୁଧର୍ମା	ସମଦର୍ଶୀ

ସୁକର୍ମ କର ସଦା , ହର୍ଷ ଚିତ୍ତରେ ।
 ତର୍କ ନକର କେବେ ବୁଝା କଥାରେ ।
 କାଳ ଗର୍ଭରେ ବର୍ଷ ଦିନ ଲିଭିବ ।
 କର୍କଶ ବାଣୀ ମର୍ମେ , ମର୍ମେ ଘାରିବ ।

ଗର୍ବ କରିଲେ ଦିନେ ହୋଇବ ଖର୍ବ ।
 କର୍ମ କୁଢିଆ ହେଲେ ସର୍ବସ୍ୱ ଯିବ ।
 କୁକର୍ମ ପରାଭାଇ ନର୍କକୁ ପଥ ।
 ଧର୍ମ ଅର୍ଜନ ସିନା ସର୍ଗକୁ ଅର୍ଥ ।
 ଘର୍ଯ୍ୟର ନାଦ କରି ପର୍ବତ ଶୀର୍ଷେ ।
 ନିର୍ଭର ବଢ଼ିଆସେ ବର୍ଷଣ ଶେଷେ ।

କଥା : ଦୁର୍ନାମ ମୃତ ସମାନ । ଦୁର୍ବଳ ଲୋକ କର୍ମ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ।
 କର୍ମର ବାସ୍ତବରେ ଘର ସୁବାସିତ । ନୀଳ ନଦୀ ପୃଥ୍ବୀର ଦୀର୍ଘତମ
 ନଦୀ । ନିର୍ଜନ ବନରେ ରାଜା ଏକାକୀ ବୁଲୁଥିଲେ । ଆଶ୍ୱିନ ମାସରେ
 ଦୁର୍ଗା ପୂଜା ହୁଏ ।

ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର

ଡ+କ=ଙ୍କ

ଅଙ୍କାବଙ୍କା ପଥ ଦେଇ ବହିଯାଏ ନଈ
ଏକମନେ ରଙ୍କନିଧି ଅଙ୍କ କଷ୍ଟୁ ଥାଇ ॥
ପଲଙ୍କେ ବସିଛି ମାଙ୍କଡ଼ ଭାଇ ।
ଡଙ୍କ ଖାଉଅଛି ଝୁଙ୍କାରି ହୋଇ ।
ଭଲଝୁର ଦିଏ ସଙ୍କର ଗାଇ
ଟଙ୍କ ତୋରାଣୀକୁ ମନ ଖୋଜଇ ।

ଡ+ଖ=ଙ୍ଖ

ଶଙ୍ଖାରୀ ବୁଡ଼ାଧରି ଶଙ୍ଖା ।
ଶଙ୍ଖ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିକେ ଏକା ।
ଯାହାର ମନ ଶୁଙ୍ଖଳିତ । ସେ ସିନା ମନୁଷ୍ୟ ବିଦିତ ।

ଡ+ଗ=ଙ୍ଗ

ଗୌରାଙ୍ଗ ମହାପ୍ରଭୁ ମୁଦଙ୍ଗ ତାଳେ
ନାମ ସଙ୍ଗାତ ଗାଇ ସଙ୍ଗାଙ୍କ ମେଳେ ।
ବଙ୍ଗରୁ କଳିଙ୍ଗକୁ ଆସି ବହନ ।
ନାମେ ଶୁଙ୍ଗାର କରି ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗେ ଲାନ ।

ଡ+ଘ=ଘ୍

ସଂସାର ସାଗର ଲଘିବା ପାଇଁ ।
ଧର୍ମ ସଂଘପରା ନଉକା ଭାଇ ।

ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମାଂଶ)

ଓ+ଚ=ଞ୍

କାଞ୍ଚନ ଚଞ୍ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ଗଲା , ପଞ୍ଚାୟତକୁ
ପାଞ୍ଚଲା ଅଞ୍ଚଳ ଭରିବ ମାଟି , ସରପଞ୍ଚକୁ ।

ଓ+ଧ=ଞ୍

ପିଲାଦିନୁ ବହୁଲାଞ୍ଚନା ସହି ଧୁବ କୁମର
ମନୋବାଞ୍ଛା ତାର ପୂରଣ କଲେ ଦୟା ସାଗର ।

ଓ+ଜ=ଞ୍

ସଞ୍ଜବତୀ ଜାଲେ ଅଞ୍ଜନ ନାଈ ନୂଆଘରଣୀ
ଶଞ୍ଜାଗାଢ଼ଅଛି ସଙ୍ଗୀତ, ଭାବେ ଧରି ଶଞ୍ଜଣା ।

ଓ+ଝ=ଞ୍

ପଞ୍ଚାଏ ସିଂହ ଆସିଲେ ଧାଇଁ ।
ହାତୀ ମାରିଲେ ପଞ୍ଚା ପକାଇ ।

ଶ+ଚ=ଶ୍

ଭାଲୁକଲା ଆଶେ କଣ୍ଠିଆ ଭୋଜି । ବାଣ୍ଟିବାକୁ ନାହିଁ ନିଅଣ୍ଟ ଆଜି ।
କଣ୍ଠ ନାହିଁ ବଗ ଥୁଣ୍ଟା ତାଳରେ । ଅଣ୍ଟ ଶୁଖାଇବା ବସିଛି ଧରେ ।

ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

(ଶୁ)

ବ୍ୟାୟାମ କରିଲେ ଯିବ ଆୟୁଗଣ୍ଡି ବାଟ
ଦାନ ଧର୍ମ କରିବାକୁ ନହୁଅ କୁଣ୍ଡିତ
ଶୁଣି ପିପ୍ପଳୀ ଅଟକ ଔଷଧରେ ଗଣା ।
ଗୁଣୁଣୀ ହାତୀ ଚାଲଇ ଭଳିଭଳି ସିନା ।

(ଶ୍ର)

ଗେଣ୍ଡୁ ଫୁଲ ମାଳ ପଠାଇଥିଲେ ଗୁଣ୍ଡିଚା ରାଣୀ ।
ଗଣ୍ଡୁଷରେ ପଣ୍ଡା ନୈବେଦ୍ୟ କଲେ ମଉଡମଣି ।
ଗଣ୍ଡେ ମଣ୍ଡା ଖାଇ କୃଷକ
ଭାଇ ଭିତୁଛି ତେଣ୍ଡା ।
ମୁଣ୍ଡ ଝାଳ ତୁଣ୍ଡେ ମାରିଣ
ଧାନ ଫଳାଏ କେଣ୍ଡା ।

ଅଣ୍ଡା ଖାଇ ଭେଣ୍ଡା ଭାରି ସବଳ , ହାତରେ ଖଣ୍ଡା ।
ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟମାରି ବୀର ଦର୍ପରେ ପୋତିବ ଝଣ୍ଡା ।

ଶ୍ଵ=ଶ+ଦ

ହାତୀ ଆସିଲା ମାଡି ଶୁଷ୍ଠ ହଲାଇ
ମେଷା ପଲ ରଡି ଛାଡି ଗଲେ ପଲାଇ ।
କୁଷ୍ଠ ମୋଟ ବୃକ୍ଷତଳେ ଶୋଇଛି ଷଷ୍ଠ ।
ପିଣ୍ଡାରେ ବସି ଦେଖୁବା କଷ୍ଟେଇ ନାଟ ।

ସୁଭାଷର(କ୍ରମଶଃ)

ଜ=ନ+ତ

ହେତାଳ ବନର ଭୂଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସନ୍ତ ସନ୍ତିଆ ।
 ବନ୍ତା ହାତୀ ପରେ ମାହୁତ ଦେଖ ହୋଇଛି ଠିଆ ।
 ପାହାନ୍ତାରୁ ଉଠି ମହତ, ଗନ୍ତାଘରେ ପଶିଲେ ।
 ସୁମତ ଅନନ୍ତ ତାକିଣ ଧନ ସୁମାର କଲେ ।
 ହଳଦୀ ବସନ୍ତ ଚିତ୍ରିତ ଭାରି ସନ୍ତାନ ଆଶା ।
 ଥର ଥର କରି ମାଙ୍କଡ଼ ବୁଡ଼ା, ଭାଙ୍ଗୁଛି ବସା ।
 ତରୁ କିଣି ତନ୍ତ୍ର ତନ୍ତ୍ରରେ ବୁଣେ ଜାମା ପତର
 ପ୍ରାନ୍ତେ ପ୍ରାନ୍ତେ ଚିତ୍ର ବିଚିତ୍ର ଦେଖ କି ମନୋହର ।

ନୁ=ନ+ଧ

ଦଧି ମନ୍ଥନ କଲେ ବାହାରେ ଘୃତ ।
 ସନ୍ଧୁ ମନ୍ଥନ କଲେ ଜ୍ଞାନ ଅମୃତ ।
 ଗୋଷ୍ଠୀ କଞ୍ଚପ ଗତି ଅତି ମନ୍ଥର ।
 ମନ୍ଥରା ଯୋଗୁଁ ବନେ ଶ୍ରୀରଘୁବୀର ।

ନ=ନ+ଦ

ନନ୍ଦ ଭୁବନେ ବିଜେ ବାଳ ମୁକୁନ୍ଦ ।
 ଗୋବିନ୍ଦ ଆନନ୍ଦରେ ଧରିଣା ଛନ୍ଦ ।
 ଗୋରୁ ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରଭୁ ସେ ଆଦିକନ୍ଦ ।
 କି ସୁନ୍ଦର ଠାକୁରେ ସତେକି ଚନ୍ଦ ।
 ଶିଖା ଚନ୍ଦ୍ରିକା ନାଲ ଚନ୍ଦନ ଶିର ।
 ସତେକି ମିତଣୀ ଲୋ ଜାଣେ ହୁନ୍ଦର ।
 ମକରନ୍ଦ ପାନକି ତାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ।
 ଦୋଳ ଗୋବିନ୍ଦ ଆମ ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ।

ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

କ୍ଷ=ନ+ଧ

ବିଭୁପ୍ରେମ ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧିହୁଅ ବନ୍ଧୁ
ଅନ୍ଧାର ଦୂର କରିବେ ସେ କରୁଣା ସିନ୍ଧୁ
ସନ୍ଧ୍ୟା ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ
ସମର୍ପି ପୂଜ ସୁଗନ୍ଧ ଚନ୍ଦନ ଅଗୁରୁ ।
ଅନ୍ଧମୁନି ତୀର୍ଥ କଲେ , ଶ୍ରବଣ କାନ୍ଧରେ
ଦଶରଥ ପ୍ରାଣ ନେଲେ , ନାରାଜ ମୁନରେ
ଏକି ହେଲା ସତେ କିସ
ଶାପ୍ୟ ହେଲା ଆଶାବାଦ, ଗଲା ବନ୍ଧ୍ୟା ଦୋଷ ॥

କ୍ଷି=ମ+ଧ

ଜଗନ୍ନାଥ ହୃଦକମ୍ପନ,ଲଙ୍କେଶ ଦେଖି
ନୃଶଂସ ରାବଣ ନେଲା , ସୀତାଙ୍କୁ ଝାମ୍ପି
ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଭଳି ଲଙ୍କାରେ , ପଶି ବାନର
ଛାରଖାର କଲେ ସର୍ବ ସମ୍ପଦ ତାର
ରାମବାଣ ତମ୍ବୁରାପ, ବିଷ ସଦୃଶ
ଜ୍ୱାଳାରେ କମ୍ପିଲା ତାର , ନାଶିଲା ବଂଶ
ହନୁବୋଲେ ବିଭୀଷଣ , ସମ୍ପର୍କ ରଖି
ଫେରିଲେ ଜାନକୀ ଧରି , ସମ୍ପତ୍ତି ଲେଖି ।

କ୍ଷି=ମ+ଫ

ବାମ୍ପୀ ଜଳ , ବାମ୍ପି ଆକାରେ , ବାୟୁ ମଣ୍ଡଳେ ମିଶେ ।
ଲମ୍ପି ଦେଇ , ସିଂହ ଗୁମ୍ଫାରୁ , ବନ୍ୟ ଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ନାଶେ ।
ତେମ୍ପେ ତେମ୍ପେ, ସାରା ବଗିଚା, କେତେ ରଙ୍ଗୀନ ଫୁଲ
ଖୋଜୁଛନ୍ତି , ମାଆ ଡାମ୍ପଣୀ, ଗୁଳ୍ମିବା ପାଇଁ ମାଲ ।

ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

ମ=ମ+ବ

ବୃଷଭେ ଅମିକା, ଡମରୁଧର
ସୁନାଳ ଅମରେ, ହେଲେ ବାହାର ।
ସମାଦ ଜାଣିବା, ପାଇଁ ଧରାର
କମ୍ବୁ କଟକରେ, ହେଲେ ହାଜର ।
ତୁମ୍ଭାଧାରୀ ଏକ, ଦେହେ କମଳ
ବିନାଧର ନାମ, ନାହିଁ ସମ୍ବଳ ।
ଦୁଃଖେ ପୁଞ୍ଜାକଲେ, ହେରମ ମାତା
ଚୁମ୍ବକେ ତ୍ରାମକ, କହିଲେ କଥା ।
ମଣିଷର ଥାଏ, ତା ପ୍ରତିବିମ୍ବ ।
ଆ'ର ଭାଗ୍ୟ ସଦୃଶ କଣା ତୁମ୍ଭ

ମ୍ = ମ+ଭ

ସୁଧର୍ମା ସଭାରେ , ସନ୍ଧ୍ୟା କଲେ , ରମ୍ଭା ହରଣ
ପରିତ୍ରାଣ ନାହିଁ , ମନ୍ଥୁଆ ବାଣୁ , ହେଲା ପ୍ରମାଣ ।
ମୈନାକେ ଭବାନୀ , ବଧୁଲେ ବୀର , ଶୁଣୁ ନିଶୁଣୁ
ହତ ଚକିତ ଯେ ମହିଷା ତାର , ଭାଙ୍ଗିଲା ଦମ୍ଭ ।
ମାତାଙ୍କ ଆଦେଶେ , ବିଦ୍ମେଶ ଜଗିଛନ୍ତି ଦୁଆର ।
ବିଶ୍ୱମ୍ଭରା ଧରି , ଉଠିଲା ଶମ୍ଭୁ , ହେଲେ ଗମ୍ଭୀର ।
ପୋଷିବା ପାଇଁକି , କୁମ୍ଭାର ପେଟଗଡ଼ଇ କୁମ୍ଭ ।
କୁମ୍ଭାଚୁଆ ରାବ , ପୂର୍ବରୁ କରେ , କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର

କ+କ = କ୍ଳ

ଧୂଳାର ଚଟନ ମାତା ସହି ନ ପାରିଲେ ।
ଚକ୍କର ଦେଇଣ ସିନ୍ଧୁତୀରେ ପକ୍କା କଲେ ।

କ+ତ = କ୍ତ

ଯୁକ୍ତିକରି ପ୍ରଭୁ ସଂଗେ କରନାହିଁ ବୁକ୍ତି
ଭକ୍ତି କରି ମୁକ୍ତ କଣ୍ଠେ ଗାଅ ହେବ ମୁକ୍ତି ।

କ୍ଷ = କ+ଷ

କ୍ଷୁଦ୍ର ପକ୍ଷ ମେଲି, ମକ୍ଷିକା ,
ବସି ଫୁଲ ଉପରେ
ଆହରଣ କରେ ଅମୃତ ,
ଦେଖ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ।

କ୍ଳ = କ+ସ

ଅମିନ ଆସିଲେ , ଚକ୍କର ଚଢ଼ି
ଜମି ମାପକଲେ ନକ୍ସାକୁ କାଢ଼ି ।

କ୍ଷ = ଗ+ଦ

ବାସ୍ତବୀ ଯାହାକୁ ସହାୟ । ଜ୍ଞାନ ତାହୁଦରୁ ଉଦୟ
ଜନ୍ମାଣ କରନ୍ତୁ ଭଜନ । ନଥିବ ଯମର କଷଣ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର (କ୍ରମଶଃ)

ଗ + ଧ = ଗୁ

ଦଗ୍ଧିଭୂତ କଥା ଅନ୍ତର ପୋଡ଼େ
ମୁଗ୍ଧକଥାମାନ, ଏମନ ଲୋଡ଼େ ।

ଚ + ଚ = ଛ

ସକରିତ୍ର ମନ ସଦା ଉଚ୍ଚାଟନ
ସକ୍ତିତା କରଇ ମୁଖେ ଉଚ୍ଚାରଣ ।

ଚ + ଛ = ଛ

ତୁଛ କଥା ପୁଛାଇଲେ, ହୋଇଯିବ ମୂର୍ଖ
ଶୀଘ୍ର ପୁଛ ନାଉ କାହୁଁ, ଧରିଛନ୍ତି ବର୍ଖ ।

ଚ + ଞ = ଚଞ୍

ବାଳକେ ମୋର ବୋଲକର ।
ପାରଞ୍ଜୀଅ ସମର୍ପି କିଶର ।

ଜ + ଜ = ଜ୍ଜ

ଉଜ୍ଜୟିନୀ ରାଜ ସଭାରେ, ଥିଲେ ନଅ ପଣ୍ଡିତ
ଉଜ୍ଜଳ କରିଲେ, ସଜନେ ରାଜା ବିକ୍ରମାଦିତ୍ୟ ।

ଜ + ଝ = ଜ୍ଞ

କୁହୁଟିକା ମାଡିଆସିଲେ, ପରା ନଦିଶେ ବାଟ ।
ନାନାବାୟା ଗାତ ଶୁଣାଏ, ମାଆ ହେଲେ ଅଝଟ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

ଜ+ଝ =ଞ୍ଜ

ନାଁ ବାଳକଟ ଅଜ୍ଞାନ, ନାହିଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରଜ୍ଞା
ପ୍ରତିକଥା କରି ଅବଜ୍ଞା , ସଦା ଖୋଜନ୍ତି ସଂଜ୍ଞା ।

ଟ+ଟ =ଠ

ବୀର ବସିଅଛି ଅଛାଳିକାରେ
ଅଜ୍ଞା କରୁଅଛି ଅଛନ୍ଦ୍ରାସ୍ୟରେ ।

ଡ+ଗ=ଢ଼, ଡ+ଡ=ଢ଼, ଣ+ଣ=ଞ୍ଞ

ଉଡ଼ୁନ ପଡ଼ାକା , ଧରି ଖଡ଼ୁଧାରୀ
ବିଷୟ ବଦନେ , ଯାଉଅଛି ଫେରି ।
ଖଡ଼ୁ ନେଲା ଆଜ ବଜର ଶପଥ
ଅକ୍ଷୁଷ ରଖିବ ମାତୁଭୂମି ଯଶ ।

ଡ+ଜ=ଞ୍ଜ

ତକ୍କାଳେ ଶୁଣିଣ ସର୍ପ ଫୁକ୍କାର
ଉକ୍ତାରେ ଶିଶୁ କଲା ଚିତ୍କାର ।
ଅତିଥୁ ସକ୍କାର, ଉକ୍ତ ନୀତି ।
ଉକ୍ତ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ , ଉକ୍ତେ ଅତି ।

ଡ+ଡ=ଢ଼

ଛିଣ୍ଡା କୁର୍ତ୍ତା ପିନ୍ଧିଅଛି , ନରୋତ୍ତମ
ଦୁଃଖ ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ସଭାବ ଉତ୍ତମ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

ଓ+ଥ = ଓଥ

ଉତ୍ତାନ ଓଡ଼ିନ ଲାଗିଛି ସଂସାରେ
ଉତ୍ତାପନ ଜଳ ନାହିଁ ଏ ମନରେ ।

ତ+ପ = ପ୍ତ

ଉତ୍ପାତନ ରାଜା , ଭାରି ଉତ୍ପାତ
ଉତ୍ପାତନ କଲେ , ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ।

ତ+ସ = ସ୍ତ

କୁସ୍ତା କଥା ପରା କୁସ୍ତିତ , କର ନାହିଁ ଭର୍ତ୍ତନା
ଦୀନ ସେବା ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗ , କରେ ଉତ୍ସାହୀ ସିନା ।

ଦ+ଗ = ଦ୍ଵ

ମାୟା କରି ଦୈତ୍ୟ , ମୁଦ୍‌ଗର ପେଶିଣ
ପ୍ରଚଣ୍ଡ କିରଣ , କଲା ଉଦ୍‌ଗାରଣ ।

ଦ+ଘ-ସ୍ତ ଦ+ଦ=ଘ

ରାଜ୍ୟପାଳ କଲେ , ବନ୍ଧ ଉତ୍ତାତନ
ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ତାଙ୍କର , ଭୂ-ଜଳ ସେତନ ।

ଦ+ଧ = ଧ୍ଵ

ଶୁଦ୍ଧ ପୂତ ହୋଇ ଉଦ୍ଧବ , ବୁଦ୍ଧି କରି ପ୍ରଶର ।
ଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ପାଶେ ଶରଣ , ପଶି ହେଲେ ଉଦ୍ଧାର ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

ଦ+ବ = ଦ୍ବ

ବୁଦ୍‌ବୁଦ୍ ପରା ଏ ଜୀବନ, ଏତେ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ କାହିଁ
ମାଟିର ଜୀବନ ମାଟିରେ, ଦିନେ ଯିବ ମିଳାଇ ।

ଦ+ଭ = ଭ

ଯାହାର ଚରିତ୍ର ସଭାବ
ଚାହାର ଅଭୁତ ଉଭବ ।

ଦ+ଯ = ଦ୍ଯ

କା ପୁରୁଷ ନ କରଇ ଉଦ୍‌ଯୋଗ
ତଦ୍‌ଯନିତ ଦୁଃଖ , କରଇ ଭୋଗ ।

ପ+ତ = ପ୍ର

ଗୁପ୍ତ ପଥ ଦେଇ ରସ୍ତାନ୍ତୀ , ହେଲା ସପ୍ତାହ ବାର ।
ଆରକ୍ଷା ବାହିନୀ ସାହାଯ୍ୟେ , ଧରିଲେ ଗୁପ୍ତଚର ।

ପ+ପ = ପ୍ପ

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଟିପ୍ପଣୀ, ପଢ଼ିଣ, ଗୁରୁ ଖସାହୋଇଲେ
ତ୍ରିକଟୁ କିଭଳି ହୋଇବ, ପିପ୍ପଳୀ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ।

ପ+ସ = ସ୍ପ

ସ୍ବର୍ଗର ଅପ୍‌ସରା ଉର୍ବଶୀ , କପ୍‌ସା କଳା ପାର୍ଥଙ୍କୁ
ପାର୍ଥ କିନ୍ତୁ ମାଆ ଡାକିଲେ , କଥାକାଳ କାଳକୁ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

ବ+ଜ = ବୁ

ଗନ୍ଧ ଓ ଚନ୍ଦନ ଧରିଣୀ , କୁବ୍ଜା କି ଆନନ୍ଦିତ ।
ଅବଜ ପାଶୁତାରେ ଘେନିଣୀ, ଲେପ ଦେବ ଗୋବିନ୍ଦ ।

ବ+ଦ = ଭ

ଶବ୍ଦ ବ୍ରହ୍ମ ଅଟେ ଓଁ କାର , ଦେଖ ଶୁଭୁଛି ନାଦ
ଷଡ଼ ଚକ୍ର ଶାଧୁପାରିଲେ , ତାର ପାଇବୁ ଭେଦ ।

ବ+ଧ = ବ୍ଧ

କ୍ଷୀରାବିତନୟା କମଳା, କୋପେ ହୋଇଲେ କ୍ଷୁବ୍ଧ
ଦୁଇ ଭାଇ ଜଗା ବଳିଆ, ଦୁଃଖ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଲକ୍ଷ ।

ଲ+କ = ଳ

ଭକ୍ତାପାତ ହେବ ଆକାଶୁଁ , ଘଟିବ ଅଘଟଣ ।
ପାପୀକୁଳ ପ୍ରଭୁ ନାଶିବେ , କଳ୍ପା ବେଶ ଧରିଣ ।

ଲ+ଗ = ଳ୍ଗ

ଫାଲଗୁନେ ଦୋଳ ଉତ୍ସବେ, ଶ୍ରୀ ରାଧାଗୋବିନ୍ଦ
ଗାଣିବ ଧରି ଫାଲଗୁନି, କଲେ ଗଣ୍ଡା ବଧ ।

ଲ+ପ = ଳ୍ପ

କାଳ୍ପନିକ କଥା ଶୁଣିଣ , ନହୁଅ ଭୟଭୀତ ।
ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ କରି କରସାଧନା , ଥିବ କଳ୍ପ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଲ+ଫ = ଳ୍ଫ ଲ+ଫ = ଳ୍ଫ ଲ+ଭ = ଳ୍ଭ

ଭଲ୍ଲୁ ମାନେ ଭାରି ନୃଶଂସ , କଲେ ନରସଂହାର
ନିରାହ ଜନଙ୍କୁ ପ୍ରଗଳ୍ଭେ କଲେ ଗୁଳ୍ଫ ପାହାର ।

ଶ+ଚ = ଷ୍ଚ ଶ+ଛ = ଷ୍ଛ

ନିଷ୍ଠା କରିବ ପୁତ୍ର , ଶତ୍ରୁ ଶିରଞ୍ଚେଦ
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଣ ସବେ, ହୋଇଲେ ନିଷ୍ଠିତ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

ଅ+ଟ=ଷ୍ଟ,

ଅ + କ = ଷ୍ଟକ, ଅ + ଠ = ଷ୍ଟଠ

ପରିଷ୍କୃତ ନାରୀ , ଘରକୁ ଶାରି ।

ଦୁଷ୍ଟର୍ମ ଅଟଇ , ନରକ ପୁରୀ ।

ଶିଷ୍ଟାଚାର ଶିଖ , ଦୁଷ୍ଟାମୀ ଛାଡ଼ି

ଇଷ୍ଟଦେବ ଚିନ୍ତ , ଚରଣେ ପଡ଼ି ।

ନିର୍ଭୟ ଦାନ , ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ନିଷ୍ଠୁର ଆଚରଣ କଷ୍ଟ ।

ସମୃଦ୍ଧି ଜନ୍ମଇ ନିଷ୍ଠାରୁ । ବନ୍ଧୁ ଚିହ୍ନିବ ଓଷଧାରୁଁ ।

ଅ+ଣ = ଷ୍ଟ

ବୈଷ୍ଣବ ଭକ୍ତ ମଧ୍ୟେ ସାର । ସହିଷ୍ଣୁ ଗୁଣ ତା ଅପାର ।

କୃଷ୍ଣମୂରତୀ , ବିଷ୍ଣୁ ରୂପ । ତୃଷ୍ଣାରେ କରେ , ପ୍ରେମାଳାପ ।

ଅ+ଘ = ଷ୍ଟ

ନିଷ୍ଠାପ ହୃଦୟ ଯାହାର , ସେତ ପୁଷ୍ପ ସମାନ

ଜଳ ବାଷ୍ପ ହେବା ପରାୟ, ଖ୍ୟାତି ହୁଏ ନିଷ୍ଠାନୁ ।

ଅ + ଫ = ଷ୍ଟ

ପାଟିରେ ନଧର , ଆଶ୍ଵାଳନ କଥା

ନିଷ୍ଠଳ ହୋଇବ , ସଦା ତୁ ଜାଣିଥା ।

ସ + କ = ଷ୍ଟ

ପିତା ମାତା ଗୁରୁ, ଅତିଥି ଦେବତା ଏ ମାନଙ୍କୁ ନମସ୍କାର

ତିରସ୍କାର ବାଣୀ ନଧର ମୁଖରେ ଚିତ୍କୁ କର ସଂସ୍କାର

ସ + ଖ = ଷ୍ଟ

ଭୂଷଳନରୁ ପୃଥ୍ଵୀ ଦବଇ । ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ଵଳନରୁ ଆୟୁ କମଇ

ଧର୍ମ ପଥୁ ମନ ହେଲେ ସ୍ଵଳିତ । ଇତର କୁଳରେ ହୋଇବ ଜାତ ॥

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

ସ + ତ = ସ୍ତ

ହସ୍ତକୁ ବିସ୍ତାରି ବୁଦ୍ଧିକୁ ପ୍ରସାରୀ
ମସ୍ତକକୁ ଶ୍ରୀ ଛାମୁରେ
ନାସ୍ତିକ ନହୋଇ ଆସ୍ତିକ ହୁଅ ହେ
ମୁକ୍ତି ପାଇବ ଧରାରେ
ଖରାପ ପୁସ୍ତକ ଅସ୍ତହେଉ ମନୁ
ଶସ୍ତ୍ରାରୁ ହେବ ହିନସ୍ତା
ତୋ ଜୀବନ ଯଦି ବ୍ୟସ୍ତରେ ରଖୁ
ଏକା ଭାଗବତ ଗୀତା ।

ସ + ଥ = ସ୍ଥ

ସ୍ଥିର କରି ମନ ଯୋଗଦେ , ଧର କର୍ମ ସଂସ୍ଥାନ
ଅକର୍ମୀ ହୋଇଲେ ଦୁଷ୍ଟର୍ମ ସିନା ସହାବ ସ୍ଥାନ ।
ଆସ୍ଥାନ ଜମାଇ ରହିବେ , ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଯାତନା
ସବୁ ଆସ୍ଥା ତୋର ତୁଟିବ , ଲାଭ ହିନସ୍ଥା ସିନା ।

ସ+ପ = ସ୍ପ

ମନେଯାଉଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ , ସେତ ଇସ୍ପାତ ପରି
ନିନ୍ଦା ଅପବାଦ ତାହାକୁ ସ୍ପର୍ଶ ନପାରେ କରି ।

ସ+ଫ = ସ୍ଫ

ସ୍ଫଟିକ ନହୁଏ କେବେ , କାଞ୍ଚନ ସମାନ
ପସନ୍ଦ ନ ହୁଏ କାର କଥା ଆସ୍ଫାଳନ
ଦିନେ ନା ଦିନେ ସତ୍ୟତା ହୁଅଇ ସ୍ଫୁଟନ
ସାମାନ୍ୟ ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବସ୍ୱ ଦହନ ।

କ+ତ+ର=କ୍ତ

ଶତ୍ରୁଧନୁ ସଫ୍ତ ରଙ୍ଗରେ , ଆହା କି ମନୋହର
ରବିକର ଜଳ ବିନ୍ଦୁ ହିଁ , ଯାର ମୁଖ୍ୟ ଆଧାର ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

କ+ଫ+ଶ=କ୍ଷ

ସବୁ କାଟେ ମୂଷା ତାଙ୍କୁ ଦାନ୍ତରେ
ତାଙ୍କଫୁଷା ଲାଗେ ଡେବ ପୂଜାରେ ।

କ+ଫ+ମ=କ୍ଷମ

କର୍ମମୟ ଏହି ସଂସାର , ସୁକ୍ଷ୍ମଦର୍ଶୀ ନିଶ୍ଚିତ
ଲକ୍ଷ୍ମୀହତା ନିଜ ଭାଗ୍ୟକୁ , ନିଯାକରେ ବହୁତ ।

କ+ଫ+ୟ=କ୍ଷୟ

ବଳିଷ୍ଠ ମନରେ କର୍ମଠ , କରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୁରଣ
ମିଥ୍ୟା କହିବନି ଜୀବନେ ଦେଲେ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ।

ଡ+ନ+ତ = ଡ଼ନ୍ତ

ଭାବେ ମୁଗୁହେଲେ ଜନତା , ଶୁଣି ଗାତାର ପଢ଼ନ୍ତି
ଗାତା ପିତା ହିତ ଅଢ଼ଇ , ଏହା ସାଧୁଙ୍କ ଉକ୍ତି ।

ଡ+ନ+ଅ = ଡ଼ନ୍

ଜ+ଜ+ବ = ଜ୍ଞ

ହିତାକାଞ୍ଛା ବନ୍ଧୁ ପୁରଣ , କଲେ ଆକାଞ୍ଛା ମୋର
ମଳିନ ବଦନ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ, ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ଏଥର

ଶ+ଡ+ର = ଶ୍ରୁ

ପୌଣ୍ଡ୍ରକ ବାସୁଦେବ ଅତିଗର୍ବରେ
ହରିତିଳକ ନାଭି ପୌଣ୍ଡ୍ରଦେଶରେ ।
କହି ବୁଲଇ ଆପେ , ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣ ମୁହିଁ
ମୋ ଘରି ବାର ଏହି ଭୁବନେ ନାହିଁ ।

ତ+ଡ+ବ = ଭ୍ରୁ

ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଆହାର ଯାହାର । ମାନବ ମଧ୍ୟେ ସେହି ସାର ।
ସତ୍ତ୍ୱ ଗୁଣର ଅଧିକାରୀ । ତାହାଙ୍କୁ ରଖନ୍ତି ଶ୍ରୀ ହରି ।
ବୁଝି କହିବ ଭାଷାତତ୍ତ୍ୱ । ଜଗିବ ମାନ ଓ ମହତ୍ତ୍ୱ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

ତ+ତ+ର = ତ୍ର

ଧର୍ମବଳେ କୁଳେ ଜନ୍ମିତ , ପୁତ୍ର ଉତ୍ତମ ଜାଣ ।
ଯୋଡ଼ା ମୁହଁ ପୁତ୍ର ଅଟଇ ବିନାଶର କାରଣ ।

ତ+ମ+ୟ = ତ୍ତମ (ମ୍ମ)

କେତେ ମୂର୍ଖ କଂସ ବୁଝିଲା ନାହିଁ କୃଷ୍ଣ ମାହାତ୍ମ୍ୟ
ଅଯା ବନ୍ଦୀ ପେଶି ଗୋଘରେ ଦେଖାଇଲା ଦୌରାତ୍ମ୍ୟ ।

ତ+ସ+ନ = ସ୍ନ

କି ସୁନ୍ଦର ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନା ପଡ଼ିଛି ଦେଖ ଧରା ପୃଷ୍ଠରେ
ଦିବା ରାତ୍ର ସମ ଲାଗୁଛି , ଭାବ ଆସେ ମନରେ ।

ତ+ସ+ୟ = ସ୍ତ୍ୟ

ମସ୍ୟ ଅନ୍ତତାରେ ନାଶିଲେ , ପ୍ରଭୁ ଶଙ୍ଖା ସୁରକୁ,
ମସ୍ୟଗଣ୍ୟ ମାତା ପ୍ରସବ , କଲେ ବ୍ୟାସ ଦେବଙ୍କୁ ।

ନ+ତ+ୟ = ତ୍ତ୍ୟ

ପିତାଙ୍କ ଅନ୍ତ୍ୟେଷ୍ଠ କ୍ରିୟା , ସାରି ପୁତ୍ରଗଣ
ନିର୍ମଳ ମନେ ସମ୍ପାଦି , କଲେ ବିଭାଜନ ।

ନ+ତ+ର = ତ୍ତ

ଆଦିକ ଝରରେ ପାଡ଼ିବ ଥିଲେ ମନ୍ଦୀଙ୍କ ଭାଇ
ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ ଦେଖିଲେ , ବୈଦ୍ୟ ଯତ୍ନ ପକାଇ ।

ନ+ତ+ବ = ତ୍ତବ

ସମୟେ ସମୟେ , ମଣିଷ ଜୀବନେ , ଆସେ ଅତ୍ୟଧିକ ଦୁଃଖ
ସାହୁନା ଟିକିଏ , ପାଇଗଲେ ଭାଇ , ଭରିଯାଏ ମନେ ସୁଖ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର(କ୍ରମଶଃ)

ନ+ଦ+ର=ନୁ

ଭାଗ୍ୟବଳେ ଆଜି ଭଦ୍ରଧାନ ହୋଇଲୁ , ଶକ୍ତିକରୁ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ
କାଳିପରା ଥିଲୁ , ଦୀନହିନ ଆଜି , ମାନୁନାହୁଁ ଇନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ର ।

ନ+ଧ+ର=ନ୍ଦ୍ର

ବିରାଟ ନଗରେ ସୈରିନ୍ଦ୍ରୀ , ପଞ୍ଚୁ ପାଣ୍ଡବ ଗଣ
ନାସାରନ୍ତ୍ର ଭୀମ ଚିପିଣ , ନେଲେ କୀଚକ ପ୍ରାଣ ।

ନ+ଧ+ୟ=ନ୍ଦ୍ୟ

ମାଟି ବନ୍ଧ୍ୟା ଦୋଷ ନାଶନ୍ତି କୃଷକ
ମାଟିର ମଣିଷ ସେହି
କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରେ କର୍ମ ତୀର୍ଥ କ୍ଷେତ୍ର ସମ
ତ୍ରିସନ୍ଧ୍ୟା ନୁହେଁକି ଭାଇ ।

ନ+ନ+ୟ=ନ୍ୟ, ମ+ପ=ମ୍

ସମ୍ପ୍ରତି ସନ୍ନ୍ୟାସ ବେଶରେ, ଭ୍ରମଣ କରନ୍ତି ଦେଶରେ
ଗଢିଣ ନାନା ସମ୍ପ୍ରଦାନ । ଅସ୍ଥିର କରନ୍ତି ଶାସନ ।

ମ+ଭ+ର=ମ୍ଭ, ର+ଟ+ଟ=ର୍ଚ୍ଚ

ସମ୍ଭାଷିତ ବେଶରେ ରାଜଜେମା ଗଲେ
ଦାସୀ ସହଚରୀ ମିଳି
ଚର୍ଚ୍ଚିକା ମନ୍ଦିରେ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କଲେ
ହୁଳହୁଳି ଦୀପଜାଳି ॥

ର+ଟ+ଛ=ର୍ଚ୍ଚ, ର+ଣ+ଣ=ର୍ଷ

ସଙ୍ଗୀତର ମୂର୍ଚ୍ଛନାରେ , ମଞ୍ଜିଗଲା ମନ
ରାଧାକୃଷ୍ଣ ରାସ ନିତ୍ୟ , ଗୋପବୃନ୍ଦାବନ
ପ୍ରଭୁ ଜଗତ ଜୀବନ
ଚୂର୍ଷ କର ପାପ ତାପ , ରଞ୍ଜାକର ପୂର୍ଷ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର (କ୍ରମଶଃ)

ର+ତ+ତ=ର୍ତ୍ତ

ରାଧାକୃଷ୍ଣ ମୂର୍ତ୍ତୀ ଦୋଳବିମାନରେ
ବୁଲୁଛନ୍ତି କରି କିର୍ତ୍ତନ
ନର୍ତ୍ତକ ନର୍ତ୍ତକୀ ବେଶରେ ନାଚନ୍ତି
ନାମ ପ୍ରେମ ଆର୍ତ୍ତଭାଣ

ର+ଦ+ଦ=ର୍ଦ୍ଦ, ର+ଦ+ଧ=ର୍ଦ୍ଧ

ଧରିଲେ ଗର୍ଦ୍ଦଭ ପାଦ ମୋହନ
ଜରାସନ୍ଧ ଗର୍ବ, କଲେ ମର୍ଦ୍ଦନ
ମାତିବସି ଭୀମ, ଶାବ୍ଦୁଳ ପରି
ଦୁଇଫାଳ କଲେ, ମୂର୍ଦ୍ଧନା ଚିରି ।

ର+ତ+ସ=ର୍ଷ, ର+ଦ+ର=ର୍ଦ୍ଧ

ଭର୍ଷ୍ଣନା କାହାକୁ, କରନାହିଁ ଭାଇ
କ୍ଷମା ତାକୁ ଦିଅ, ଦୋଷଥିଲେ କହି ।
ଆର୍ତ୍ତତାରେ ଭରିଯିବ ତାର ମୁଖ
ତବପାଶେ ସଦା ତା ନତ ମସ୍ତକ ।

ର+ଯ+ୟ=ର୍ଯ୍ୟ

ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ପୂଜିବ ପ୍ରତି ପ୍ରଭାତରେ ଭକ୍ତି ଭାବେ ଦେଇ ଜଳ
ସୌର୍ଯ୍ୟ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ଭୋଗିବ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ସହନ ଶକତି ବଳ ।

ର+ଶ+ବ=ର୍ଷ, ଷ+କ+ର=କ୍ଷ

ଭୀଷ୍ମ ଦ୍ରୋଣ କର୍ଣ୍ଣ ଚତୁଃ ପାର୍ଶ୍ବ ତାର
ଛାତି ଗଲେ ଜଣେ ଜଣେ
ନିଶ୍ଚିନ୍ନ ହୋଇଣ ମାନୀ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ
ବସିଛି ଚିନ୍ତିତ ମନେ ।

ସଂଯୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର (କ୍ରମଶଃ)

ଷ+ଟ+ର = ଷ୍ଟ, ଷ+ପ+ର = ଷ୍ପ

ସଂସାରରେ ଯିଏ ଧରିଛି , ପ୍ରଭୁ କୃଷ୍ଣ ଚରଣ ।

ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭଳି ପଦବୀ , ତାର ନିଷ୍ପନ୍ଧୋଜନ ।

ସ+ତ+ର = ସ୍ତ

କବି ଯଦୁମଣି ତର୍କଶାସ୍ତ୍ର ହାଣି ପକ୍ଷଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କଲେ

ଖୁସିରେ ରାଜନ ବସ ଆଭୂଷଣ ଶିରସାଣ ଯେ ବାନ୍ଧିଲେ ।

ସ+ଥ+ୟ = ସ୍ଥୂ , ନ+ତ+ର+ୟ = ନ୍ତୂ ,

ର+ତ+ତ+ୟ = ଣ୍ତୂ

ଆର୍ଯ୍ୟ ସମାଜରେ ଗାହ୍ନସ୍ଥୂ ଜୀବନ

ନୀତିମୟ ଥିଲା ଅତି

ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ବାନ ଥିଲେ ସର୍ବ ନରନାରୀ

ଦେବାରାଧନାରେ ପ୍ରିତୀ । ୧।

ଅନ୍ୟାୟ ଅନୀତି , କୁକର୍ମ ଦୁର୍ନୀତି

ଏଥୁ ପ୍ରତି ଥିଲା ଭୟ

ସ୍ବାତନ୍ତ୍ର୍ୟତା ସ୍ଥାନ ଲାଭି ଏ ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ

ଦୀର୍ଘଜୀବୀ , ନିରାମୟ ।

ର+ତ+ତ+ର=ତ୍ତୂ , ର+ଦ+ଧ+ବ=ର୍ଦ୍ଧ୍ୱ

କାର୍ତ୍ତା କର୍ତ୍ତା ଦୁଇ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚିତ୍ତରେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେତାଃ ସେବାକରି

କୋଳକୁ ମଣ୍ଡନ କରିଲେ ନନ୍ଦନ ଶୂନ୍ୟଘର ଗଲା ପୁରୀ ।

ନ+ଦ+ବ = ନ୍ଦ

ମହାଭାରତରେ ଗଦାଯୁଦ୍ଧ କଲେ

ଦ୍ୱିନ୍ଦୀ ଭୀମ , ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ

କୃଷ୍ଣଙ୍କ କିସାରା ପାଇ ବୃକୋଦର

କରିଥିଲା ଜାନୁଭଗ୍ନ ।

-:ମିଠା:-

ଟିନି ମିଠା ବୋଲି କିଏ ସେ କହୁଛି
କିଏ କହୁଛି ନବାଡ଼
ମିଠା ମିଠା ଫଳ କିଏ ବା କହୁଛି
ସବୁଠୁ କଥା ଅମୃତ ।

ସେ ଅମୃତ ବାଣୀ ଦେଇ ଯାଆ ବାଣ୍ଟି
ଧନ୍ୟ ହେବୁ ଏ ଧରାରେ
ଦୟା ମୟ ହରି କୃପାକରି ଥାନ୍ତୁ
ଦୁଃଖ ମୟ ପାରାବାରେ ।

-:ପିତା :-

ଲିମ୍ବ ଓ କଲରା ଫଳ ଅଷାଡୁଆ
ପାଟିକୁ ପିତା ଲାଗଇ
ଜିଭ ସିନା କହେ , ଥୁଉ ଥୁଉ ବୋଲି
ଦେହକୁ ହିତ ଅଟଇ । ୧।

ପରନିନ୍ଦା ପର କୁସାରଟନା ହଁ
ଶୋଭୁଥାଇ ମନକର୍ଷି
ଏ ପ୍ରକୃତ ପିତା ମନୁକର ତେଜ୍ୟା
ସେ ପିତା କର ଭୋଜନ । ୨।

-:ପ୍ରଭାତ:-

ଶୋଭାମୟ ପୂର୍ବ ଆକାଶ , ଦିଶେ କି ମନୋହର ।
 ଫାଟି ଆସିଲାଣି ସିନ୍ଦୁରା , ରାତ୍ରି ଯିବ ଏଥର । ୧ ।
 ଦିବସ ଆଭାସ ପାଇଣ , ପକ୍ଷୀ ଆନନ୍ଦ ଅତି
 କୁଜନେ ବିଜନ ସମୟ କୋଳାହଳ କରନ୍ତି । ୨ ।
 ଉଠ ଉଠ ମଠ ନକର , ଆହେ ପୃଥିବୀ ବାସୀ
 ବ୍ରାହ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଏ ସମୟ , ସୂର୍ଯ୍ୟ ନାହାନ୍ତି ଆସି । ୩ ।

ଏ ସମୟେ ଯେଉଁ ମାନବ , କରେ ବିଭୁ ବନ୍ଦନା
 ଜ୍ଞାନ, ଧନ, ବଳ, ଲଭଇ, ଏହି ଜଗତେ ସିନା । ୪ ।
 ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ରବି ଆସିଲେ , ହସି ହସି ଆକାଶେ
 ଜଳ ସୁଳ ବନ ପାହାଡ ଶୁଭ୍ର ବରନ ଦିଶେ । ୫ ।
 ନିରବ ଧରଣୀ ଉଠିଲା କୋଳାହଳ ହୋଇଣ
 ଯେଯାହାର କର୍ମ କରିଲେ ଏତ ସଂସାର ଗୁଣ । ୬ ।

ଦେବ ମନ୍ଦିରରୁ ଓଁ କାର , ନାଦ ନଭେ ମିଶଇ ।
 ହଳ ଲଙ୍ଗଳକୁ ଧରିଣ , ଚାଷୀ କ୍ଷେତେ ଗମଇ । ୭ ।
 କୁଳ ବଧୂମାନେ ସ୍ନାହାନ ସାରି ଆସନ୍ତି ଗୃହ
 ବିଦ୍ୟାଲାଭ ପାଇଁ ଯାଉଛି , ଶିଷ୍ୟ ହୋଇ ଆଗ୍ରହ । ୮ ।
 ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ନର ନାରୀଏ , ବ୍ୟସ୍ତ ଯେଝା କାମରେ
 ସତ୍ୟ ଧର୍ମ ପଥ ଆଶ୍ରୟ , କର୍ମମୟ ସଂସାରେ । ୯ ।

-:ସନ୍ଧ୍ୟା:-

ସୂର୍ଯ୍ୟର ନିୟମ , ଏଧରା ପୃଷ୍ଠରେ, ସଭିଙ୍କର ଅଛି କ୍ଷୟ ।
 ହସ କାନ୍ଦ ସୁଖ ଦୁଃଖ ଦିନ ରାତି , ଏଇତ ଭୁବନ ମୟ ।
 ଶୁଭ୍ରଜ୍ୟୋତିରାଶି , ପ୍ରକାଶିଣ ପୃଥ୍ବୀ , କରୁଥିଲେ ଆଲୋକିତ
 ଶ୍ୟାମଳ ସୁଷମା, ବନ ଅରଣ୍ୟାନି, ଫୁଲ ଫଳ ପ୍ରସ୍ତୁତିତ ।
 ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ସେଇ, ଦୀପ୍ତି କାନ୍ତି ଜ୍ୟୋତି, ମଉଳି ଗଲାଣି ବଳ
 ହସି ହସି ଦିନମଣି ଆକାଶରେ , ଗଲେ ଅସ୍ତାଚଳ ଚୂଳ
 ପ୍ରଖର କିରଣ ତେଜିନ୍ଧାନ ଗୁଣ ନ ଥିଲେ ନାହିଁ ଶରୀରେ ।
 ଜନମ ମରଣ ଉତ୍ଥାନ ପତନ , ଲାଗିଛି ଏହି ସଂସାରେ ।
 ଅପରାହ୍ନଠାରୁ , ସାୟଂ କାଳଯାଏ , ତେଜବଳଜ୍ୟୋତିହ୍ରାସ
 ପାଣ୍ଡୁର ବରନ ଧାରଣ କରିଲେ , ଅନ୍ଧକାର କଲା ଗ୍ରାସ ।
 ଅଂଶୁମାଳୀ ପରି, ଦିପ୍ତୀ କାନ୍ତି ଛଟା, ଶେଷରେ ଗଲେ ମଉଳି
 କେତେଦିନ ପାଇଁ, ଅଭିମାନ କରି ହେଉଅଛି ବଳଶାଳୀ ।
 କାବ୍ୟ , କାବ୍ୟକାର କହିଯାଇଛନ୍ତି , ଜଳିବନି ଆଉ ଦୀପ
 କରାଳ ଗର୍ଭରେ , ଲୀନ ହୋଇଯିବୁ , ଯିବ ଜୀବନ ପ୍ରଦୀପ ।
 ସଂନ୍ଧ୍ୟାତ ଆସିବ, କିଏ ବା ରୋକିବ , ଜାଗି ସଂନ୍ଧ୍ୟା ଦୀପ ଜାଳ
 ସେ ଦୀପ ଜଳିଲେ , ଜୀବନ ପ୍ରଦୀପ , ଲିଭିବନି କାଳ କାଳ ।

-:ଆନନ୍ଦ:-

ମିଛ କହି କିଏ ପାଉଛି ଆନନ୍ଦ
ପରକୁ ପିତାକେ କ ଦେଇ
ଦାନ ହିନ ରୋଗୀ , ଦୁଃଖ ସେବା କରି
ଆନନ୍ଦ କିଏ ଲଭଇ । ୧।

ପର ସେବା କରି ବାରେ ଯା ଜୀବନ
ସେଇତ ପରା ଆନନ୍ଦ
କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ ସ୍ରୋତେ ଯେ ଭାସଇ ନିତ୍ୟେ
ସେତ ପରା ମହାନନ୍ଦ । ୨।

-:ଗୁରୁ ବନ୍ଦନା:-

ଗୁରୁ ତୁମେ ପିତା , ଗୁରୁ ତୁମେ ମାତା , ଗୁରୁ ତୁମେ ଇଷ୍ଟ ଦେବ ।
ଗୁରୁ ତୁମେ ବ୍ରହ୍ମା , ଗୁରୁ ତୁମେ ବିଷ୍ଣୁ , ମଙ୍ଗଳ ମୂର୍ତ୍ତି ଶିବ । ୧।
ତୁମେତ ଗଢ଼ିଛ ଏ ଜୀବନ ଆମ , କଲ ଦୂର ଅନ୍ଧକାର
ଆଲୋକର ଶିଖା, ଜାଳିଦେଇ ଗୁରୁ , ଦେଲ ଜ୍ଞାନର ଭଣ୍ଡାର । ୨।
ସେ ଜ୍ଞାନ ବଳରେ , ବିଭୁପ୍ରେମ ନୀରେ , ଅହରହ ଭାସି ଭାସି
ଅମୃତର ପାନ , କରି ଆମେ ଧନ୍ୟ , କାଳିମାକୁ ଦେଲୁ ନାଶି
ଗୁରୁ ତୁମେ ସତ୍ୟ , ଗୁରୁ ତୁମେ ନିତ୍ୟ ତୁମେ ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ
ଗୁରୁ ତୁମେ ପୂଜ୍ୟ, ଗୁରୁତୁମେ ଭଜ୍ୟ, ଏ ଦେହର ତୁମେ ପ୍ରାଣ
ଗୁରୁ ତୁମେ ଗୁରୁ , ଆହେ ସଦ ଗୁରୁ , ଗୁରୁ ମୋ ପ୍ରଣତି ଘେନ
ଗୁରୁ ତୁମ ପଦେ , ଶରଣ ଦେଇଣ , ଏ ଜୀବନ କର ଧନ୍ୟ ।

-:ଫୁଲ:-

ସବୁଜ ବନାନୀ, କାନନେ, କାନନେ, ଫୁଟୁଛୁରେ ଫୁଲ ତୁହି
ଗଛଲତା ସହ , ଏ ଧରଣୀ ବୁକୁ, ଆହା କେତେ ଶୋଭାମୟୀ ।
କେତେ ରଙ୍ଗେ ରଙ୍ଗେ , ବିରାଜ ମାନ ତୁ, ନବ ରତ୍ନ ଆସିଲାଗୁ
କେତେ ବେଳେ ଫୁଟୁ, ପ୍ରଭାତ ପ୍ରଦୋଷେ, କେତେବେଳେ ନିଶିଥରୁ ।

କି ଗୁଣ ଭରିଛି , ବିଧାତା ତୋଠାରେ, ହୁଅ ତୁ ଯେଉଁ ରଙ୍ଗର
ସବି ଦେବଦେବୀ , ମାନବ ମାନବୀ , ପ୍ରିୟ ପାତ୍ର ସବୁରିର ।
ତୁ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ରହିଥାରେ ଫୁଲ, ମନ କେତେ ପ୍ରଫୁଲିତ
ବୃକ୍ଷତାଳେ ରହି , ପବନର ସାଥେ, ଖେଳି କେତେ ଆନନ୍ଦିତ , ।

ଜ୍ଞାତରେ ହେଉକି ଅଜ୍ଞାତରେ ହେଉ , କିଏ ବା ପକାଏ ତୋଳି
କେତେ ତୋ ସହନ, ଶକତିରେ ଫୁଲ , କରୁନାହୁଁ ଟିକେ ଅଳି ।
କେତେ ନିରିମଳ , କେତେ ତୁ କୋମଳ , କି ବାସ ରଖୁଛୁ ତୁହି
ସେ ଗୁଣରୁ ଟିକେ ଦିଏରେ କୁସୁମ , ଧନ୍ୟ ହୋଇଯାନ୍ତି ମୁହିଁ ।
ଦିଏବା ନଦିଏ, ସେ ଗୁଣରୁ ତୁହି , ତୋତେ ମୋର ନମସ୍କାର
ଗୁରୁ ତୋତେ ମୁହିଁ, କରିଲିରେ ଫୁଲ, ଦୋଷ ଥିଲେ କ୍ଷମାକର ।

ମାସ ଓ ରତ୍ନ / ରତ୍ନ ବର୍ଣ୍ଣନା

ଗ୍ରୀଷ୍ମ

ବଇଶାଖ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ , ଏଇ ଦୁଇମାସ , ଗ୍ରୀଷ୍ମ ରତ୍ନ ନାମ କହି
ପ୍ରଖର , ଜିରଣୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଜାଲ , ସଜାଯିତ ହୁଏ ମହି ।
ଶୁଷ୍କ ହୋଇଯାଏ , ନଈ ନାଳ କୂଅ , ତଡାଗ ପୋଖରୀ ପାଟ ,
ନର ନାରୀ ପଶୁ , ପକ୍ଷୀ ସର୍ବଜୀବ , ଜଳବିନା ଛଟପଟ ।
ହଳକାମ କରେ , ଚଷାଭାଇ ଆମ , ଆଗାମୀ ଫସଲ ପାଇଁ
ମାଟିର ମଣିଷ , ଚିର ନମସ୍ୟ ସଂସାରକୁ ପାଲୁ ଥାଇ ।

ବର୍ଷା

ଆଷାଢ଼ ଶ୍ରାବଣ ଆହାଜି ବର୍ଷଣ , ମେଘଧରି ଭୀମ ରୂପ
ବଜ୍ର ବାଣ ଦେଇ , ବିଜୁଳି ନବାଇ, ଭାଙ୍ଗିଲା ଗ୍ରୀଷମ ତାପ ।
ସର୍ବ ଜୀବକୁଳ , ଏ ମହାମଣ୍ଡଳ , ହେଲେ ସର୍ବେ ଆନନ୍ଦିତ
ଶୁଷ୍କ ଜଳାଶୟ , ଜଳେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ , ହସେ ନାନାମତେ କ୍ଷେତ ।
ଦୂର ବିଗ୍ରହଳୟେ , ସପ୍ତରଞ୍ଜୟରି ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ କି ସୁନ୍ଦର
ନାଲି ଟକଟକ ସାଧବ ବୋହୁ ଲୋ, ମୋହିଁ ନେଉ ମନ ମୋର ।

ଶରତ

ଭାଦ୍ରବ ଆଶ୍ୱିନ, ନିର୍ମଳ ଆକାଶ , ଶରତ ରତ୍ନ ଲକ୍ଷଣ
ପୂଜା ପାର୍ବଣର ରତ୍ନ ପରା ଏହି ଗୋପରେ ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ।
ଶାରଦୀୟ ଜହ୍ନ ଦେଖିଣ ମୋହନ , କଲେ କାଳୀୟ ଦଳନ
ଦୁର୍ଗା ଦେବୀ ସାହା , ହୋଇବାରୁ ପ୍ରଭୁ , ରାମ ବଧୂଲେ ରାବଣ

ହେମନ୍ତ

ହେମନ୍ତ ଋତୁ ଯେ , ଏ ଧରା ପୃଷ୍ଠରେ , କାର୍ତ୍ତିକ ଓ ମାର୍ଗଶୀର
ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ଶୀତ , ସୂଚନା ଦେଉଛି , ରାତିରେ ପଡ଼େ କାକର ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବରନ ଧାରଣ କରିଛି , କି ସୁନ୍ଦର କ୍ଷେତେ ଧାନ
ବଞ୍ଚି ବଞ୍ଚାଇବ ଆନନ୍ଦିତ ମନେ , ଦେଇଣ କୃଷକ ଅନ୍ନ ।

ଶୀତ

ପୌଷ ମାଘ ମାଘ , ପିନ୍ଧିଶୀତ ବାସ , ଶୀତ ଋତୁ ଆସିଲାବୁ
ବୃକ୍ଷ ବୃକ୍ଷା ପଶୁପକ୍ଷୀ ଥୁରୁଥୁରୁ , ପତ୍ର ଝଡ଼ା ଦିଏ ତରୁ ।
ହାଟବଜାରରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ , ନାନାଦି ପନିପରିବା ,
ଶୀତ ପ୍ରକୋପରୁ , ବରତିବା ପାଇଁ , ନିଆଁ ଧୁନି ହୁଏ ଅବା ,
ହସୁଥୁଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଗହ୍ନିର ଗଣ୍ଡାରେ , ବିଜେ ଆମ ଖଳା ବାରି
ଆମ ବଉଳର ମହକେ ମହକେ , ହସି ଉଠେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ପୁରୀ ।

ବସନ୍ତ

ଫାଲଗୁନ ଚୈତ୍ର, ଋତୁଯେ ବସନ୍ତ , ମଳୟ ବହଇ ଧ୍ବରେ
ଖରା, ବର୍ଷା, ଶୀତ , ନାହିଁ ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ, କୋଇଲି ପଞ୍ଚମ ସ୍ଵରେ ।
ମହମହ ବାସ ଗୋଲାପର ହାସ , ଚମ୍ପା ଆଉ ନାଗେଶ୍ଵର
ଯାନିଯାତରାରେ ଭରିଯାଏ ମାସ , ହରିନାମ ଓମ୍ କାର
ଦୋଳ ବିମାନରେ , ରାଧାକୃଷ୍ଣ ମୂର୍ତ୍ତୀ, ମେଲଣ କେତେ ସୁନ୍ଦର
ଫଗୁ ଦଶମୀରୁ , ଗୋପପୁର ବାସୀ , ଖେଳୁଥୁଲେ ଯେ ଅବିର
କୁମୁଦ କମଳ , ପୁଷ୍କରିଣୀ ଜଳ , ଋତୁ ରାଜ ଯେ ବସନ୍ତ
ଷଡ଼ ଋତୁ ଭୋଗ , ହୁଏ ଏହିପରି , ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତ ।

-:କଂରାଜୀ ମାସ :-

ଫେବୃଆରୀ, ମାର୍ଚ୍ଚ , ଓ ଏପ୍ରିଲ
ମଇ, ଜୁନ୍ , ଜୁଲାଇ ଅଗଷ୍ଟ ଯେ କହିଲି

ସେପ୍ଟେମ୍ବର , ଅକ୍ଟୋବର , ନଭେମ୍ବର ମାସ
ଡିସେମ୍ବର ମିଶିଗଲେ , ବାର ମାସ ଶେଷ ।

Seasons

Winter

Spring

Summer

Autumn

ଏପ୍ରିଲ , ଜୁନ୍ , ଆଉ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ
ନଭେମ୍ବର ସହ ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ଯେ ତିରିଶ

ଫେବୃଆରୀ ମାସ ହୁଏ ଦିନ ଅଠାଇଶ
ବଲକା ମାସର ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ଏକତ୍ରିଶ

ଚାରି ବରଷରେ ଥରେ , ପଡେ ଅଧିବର୍ଷ
ଫେବୃଆରୀ ମାସ ହୁଏ ଦିନ ଅଣତ୍ରିଶ ।

ତିନି ଶହ ଛଅଅଷଠି ଦିନ ସେହି ବର୍ଷ
ଏହି ପରି ଭୋଗ ହେଉ , ଅଛି ବାରମାସ ।

Days of the Week

Monday
Tuesday
Wednesday
Thursday
Friday
Saturday
Sunday

-:ଜଣାଣ:-

କୃଷ୍ଣ କେଶବ ହରି , ଦାନ ବନ୍ଧୁ ମୁରାରି
ମୋ ପ୍ରାଣ ବିନ୍ଦୁଜଗନ୍ନାଥ
ନିଳକନ୍ଥର ନାଥ , ହେ ପ୍ରଭୁ ରାଧାନାଥ
ଘେନ ମୋହର ପ୍ରଣିପାତ । । ୧ ।

ତୁମ୍ଭେ ସଂସାର ସାର , ଆଉ ସବୁ ଅସାର
ଭାବ ଭକ୍ତିର ସୁର କଳା କହ୍ନାଇ
ଆଦ୍ୟ ସକାଳ ଧୂପ , ମୋ ମନ ନଇବେଦ୍ୟ
ଗ୍ରହଣ କର ଭାବଗ୍ରାହୀ ।
ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଆସିଲ , ପାପ ଭାର ନାଶିଲ
ମୋ ମନ କାହିଁ କଲୁଷିତ ।

କୃଷ୍ଣ କେଶବ ହରି ——— । ୨ ।

କରୁଣା ସିନ୍ଧୁ ବାରି ବର୍ଷଣ କର ହରି
ମୋ ମନୁ ଷଡ଼ ରିପୁ ନାଶ
ତୁମ୍ଭ ପ୍ରେମ ସ୍ରୋତରେ , ଭସାଅ ଅନୁକ୍ଷଣେ
ମୁଁ ଯେ ତୁମ ଦାସାନୁଦାସ ।
ହେ କୃଷ୍ଣ ନାରାୟଣ , ରକ୍ଷାକର ମୋ ପ୍ରାଣ
ତୁମ୍ଭେ ମୋ ଜୀବନର ପଥ ।

କୃଷ୍ଣ କେଶବ ହରି — । ୩ ।

-:ମୁକ୍ତି ଚଉତିଶା:-

ଅଶାକାର ନାଥ ଅରୂପ ତାର ନାହିଁତ ସାମା
 ଅନାଦି ଅନନ୍ତ ଅଲେଖ , କିବା ଦେବା ଉପମା । ୧ ।
 ଆଦ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ କିବା ବର୍ଣ୍ଣିବା, ତାଙ୍କୁ ସେ ନିରାକାର
 ଆତ୍ମା ପରମାତ୍ମା ରୂପରେ , ବିଜେ ବିଶ୍ୱ ସଂସାର । ୨ ।
 ଇଚ୍ଛାମୟ ଇହ ଜଗତେ ସେତ ନାହିଁ କାରଣ
 ଇହଲାଳା ଶେଷ ପୂର୍ବରୁ ମନ, ପଶ ଶରଣ । ୩ ।
 ଈଶ୍ୱର ଈଶ୍ୱରୀ ପରମ ଜୀବ ମୁକତି ଦାତା
 ଈର୍ଷା ତେଜ୍ୟାକଲେ ଲଭିବୁ ମନ ଇଷ୍ଟ ଦେବତା । ୪ ।
 ଉଚ୍ଚାଟନେ ଉଚ୍ଚ ସରରେ କର ପ୍ରଣୀବ ଧ୍ୱନି
 ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇବ ପରମ ସୁଖ ଦେବ ଉଜାଣା । ୫ ।
 ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ରେତାଃ ପଦ ପାଇବୁ ଯିବୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଲୋକକୁ
 ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସଳ ନିଷ୍ଠେ ହୋଇବୁ ଥିବୁକାଳ କାଳକୁ । ୬ ।
 ଋତୁ ଅନୁଯାୟୀ ଧରଣୀ ଯଥା ଯାଏ ବଦଳା
 ରଷ୍ଟ୍ର କଳି କାଳ ରହିଛି ଚାହିଁ ଦେବଟି ଗିଳି ॥ ୭ ॥
 ଏକେଶ୍ୱର ବାଦ ଚିନ୍ତନେ ମନ ସାରରେ ଦିନ
 ଏକାନ୍ତରେ ବସି ହେଉଥା, ବିଭୁ ପ୍ରେମେ ମଗନ । ୮ ।
 ଐନ୍ଦ୍ରଜାଲ ପରି ବ୍ୟାପିଛି , ଏହି ମାୟା ସଂସାର
 ଐରି ମାନେ ଘେରି ଅଛନ୍ତି , କରିବେ ଛାରଖାର । ୯ ।
 ଓଜଃ ଶକ୍ତି ଏକା ସହାୟ ହେବା ପାଇଁ ଔଜଲ୍ୟ
 ଔଷଧ୍ୟ ଭାଙ୍ଗିବ ଯମର ପ୍ରାନ୍ତ ହେବୁ କୈବଲ୍ୟ । ୧୦ ।
 କଳିଯୁଗ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଟଇ ଚାରିଯୁଗ ମଧ୍ୟରେ ,
 କୃଷ୍ଣନାମ କୃଷ୍ଣ ମୂରତୀ ନୌକା ଭବ ସାଗରେ ।
 ଖଳ ପ୍ରକୃତିକୁ ତେଜିଣ ନାମ କରିବ ପାନ
 ଖୋଳ ମୃଦଙ୍ଗ କୁ ଧରିଣ , ମଜିଥିଲେ ଚୈତନ୍ୟ
 ଗର୍ବ ଅହଂକାର ଛାଡ଼ିବ ମିଛ ମାୟା ସଂସାର
 ଗୁରୁପଦ ସେବା କରିଲେ ଭବୁଁ ହୋଇବ ପାର ।

-:ମୁକ୍ତି ଚଉତିଶା(କ୍ରମଶଃ):-

ଘୃତସାର ଦୁଗ୍ଧ ମଧ୍ୟରେ, ଭାଗବତ ସଂସାରେ
ଘୃତ ଭାଗବତ ପିଇଲେ, ହରଭାବ ପ୍ରେମରେ
ଚାରିଯୁଗେ ଶମ୍ଭୁ ଅଟନ୍ତି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯୋଗୀରେ ଗଣ୍ୟ
ଚିରଞ୍ଜିବୀ ଯୋଗୀସନରେ ବ୍ରହ୍ମ କରନ୍ତି ଧ୍ୟାନ ।
ଛାର ମଣିଷ ତୁ ଦେଖାଉଅଛୁ କେତେ ଭେଲିକି
ଛତ୍ରପତି ପରି ଭାବୁଛୁ ମନେ ଗର୍ବ ବହିକି
ଜାହ୍ନବାରେ ସ୍ନାନ କରିଲେ , ପାପ ଯେପରି ଧୋତ
ଜଗନ୍ନାଥ ଦାରୁ ଦର୍ଶନେ ଶାନ୍ତ ହୁଅଇ ଚିତ୍ତ
ଝାସ କେତନଙ୍କ ବାଣରେ ମନ ହୁଏ ଯେପରି
ଝାସ ଦେଇ ମନ ମୁକତି ଲଭ, ଭଜ ଶ୍ରୀ ହରି ।
ଟଙ୍କଧର ଏକା ସଂସାରେ ଭାଗବତ ରସକୁ
ଟାକାକାର ହୋଇ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଜ୍ଞାନ ଦେଲେ ଶିବାଙ୍କୁ
ଠକାମି ଭଣ୍ଡାମି ଅନିତୀ ଛାଡ଼ ଦୁର୍ନିତୀ ସବୁ
ଠାକୁରଙ୍କୁ ଡାକ ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟୀ ହୋଇବୁ
ଡାକିନୀ ଯୋଗିନୀ ଭ୍ରମିବେ ଏହି ମହି ମଣ୍ଡଳେ
ଡଙ୍କୁଣୀଏ କେଲି କରିବେ ଜାଣ ପ୍ରଳୟ କାଳେ ।
ଡଙ୍ଗ ଡଙ୍ଗ ସବୁ ଯିବରେ ଦିନେ ମାଟିରେ ମିଶି
ଡମ କୁହା ଡଗ ଗାଉଛୁ ଦେଇ ମୁରୁକା ହସି ।
ଡସ୍ତ ବୈତରଣୀ ପାଇଁକି ପ୍ରଭୁ ନଦିଆ ଶଶୀ
ଡିମିର ନାଶିଲେ ସଂସାରୁ ରାମକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଘୋଷି
ଥୟ କଲେ ମନ ଅସ୍ଥିର ଗଉରାଙ୍ଗ ନିମାଇଁ
ଥରି ଗଦ୍‌ଗଦେ କାନ୍ଦିଲେ ଦେଖୁ ନିଳାଦ୍ରୀ ସାଇଁ
ଦୃଶ୍ୟ ଆଜ କେତେ ସୁନ୍ଦର , ଚର୍ମ ନେତ୍ରରେ ମୋରି
ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ କିଏ କହୁଛି , ବୃନ୍ଦାବନ ବିହାରୀ ।
ଧର୍ମପଥେ ଯିଏ ପଥକ , ତାକୁ ସହାୟ ଧର୍ମ
ଧନ ବିଦ୍ୟାବଳ ନୁହଁଇ କେବେ ତାହାରୀ ସମ ।

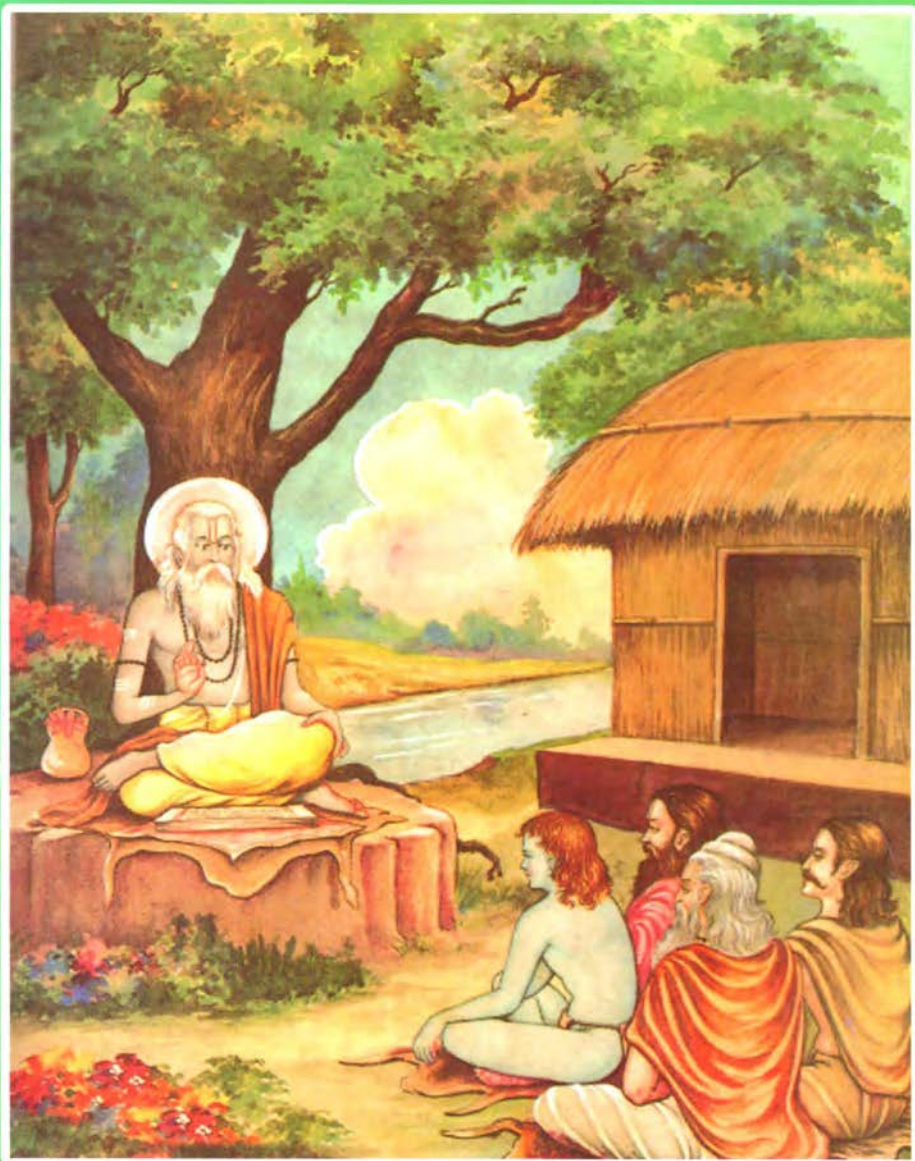
-:ମୁକ୍ତି ଚଉତିଶା (କ୍ରମଶଃ):-

ନାରଦ ମହର୍ଷି କରିଲେ କିଛି ସେ ରସପାନ
ନାରାୟଣ ପଦମୁଖରେ ନିତ୍ୟ ଅବ ଗାହନ ।
ପୃଥ୍ବୀ ଅପତେଜ ମରୁତ ବ୍ୟୋମ ପଞ୍ଚ ଭୂତରେ
ପାର୍ଥୀବ ଶରୀର ମିଶିବ ଦିନେ ଯେହା ସ୍ଥାନରେ ।
ଫଳ ନିଷ୍ଠେ ପ୍ରାଣୀ କରିବ ଭୋଗ କର୍ମାନୁଯାୟୀ
ଫଳ କରି କାଳ ଦକ୍ଷିଣ ନିକ ଜନ୍ମ ଦେବକୀ ।
ବିଷ୍ଣୁ ଅଂଶୀ ଯେତେ ଭକତ ଥିବେ ତ୍ରାହି ପାଇବେ
ବିଶ୍ଵ ବିଧାତାଙ୍କ ପଦ ପଙ୍କଜେ ଲୀନ ହୋଇବେ ।
ଭକତ ବସୁଳ ଭାବରେ ବନ୍ଧା ତ୍ରିଲୋକ୍ୟ ନାଥ
ଭାବ ସାଗରରେ ଭଜରେ ମନ ବୈକୁଣ୍ଠ ପ୍ରାପ୍ତ
ମକରନ୍ଦ ପାନ ନାମ ପ୍ରେମରେ ଯେ ମଜ୍ଜୁଥାଇ
ମହାପୁରୁଷରେ ହୋଇବୁ ଗଣ୍ୟ ନକ୍ଷତ୍ର ହୋଇ
ଯୁଗଳ ମୂରତୀ ଶ୍ରୀ ରାଧା କୃଷ୍ଣ କେତେ ସୁନ୍ଦର
ଯତିମୁନି ଗଣ ଭଜନ୍ତି ନିତି , ନାଦ ଓଁକାର
ରାମକୃଷ୍ଣ ପଦ ଅମୃତମୟ କେତେ ମହତ୍ତ୍ଵ
ରାସକରି କେତେ ଭକତ ଶେଷେ ହୋଇଲେ ମୁକ୍ତ
ଲୟ କରୁଥିଲେ ବ୍ରହ୍ମରେ କଷ୍ଟେ ସତ୍ୟ ଯୁଗରେ
ଲୋଡା ଖାଲି ଭାବ ଭଜନ୍ତି , ଏହି କଳିକାଳରେ ।
ଶମଦମ ଦାନ କରିଲେ ଜ୍ଞାନତକ୍ଷୁ ଫିଟିବ
ଶିଷ୍ୟାଚାର ଶିଳ ସଭାବ ସତଃ ଫୁଟି ଉଠିବ ।
ଷଡ଼ ଦର୍ଶନରେ କରିଲେ ପାରଦର୍ଶୀତା ଲାଭ
ଷଡ଼ ରିପୁ ଦୂର ନ କଲେ କିସ ହୋଇବ ଲାଭ
ସର୍ବୁ ଦେବଗଣ ଇଚ୍ଛନ୍ତି , ତପଃ ନୁହଁଇ କଷ୍ଟ
ସେଥିପାଇଁ କଳି ଅଟଇ ଯୁଗ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ।
ହୃଦ କନ୍ଦରରୁ ପ୍ରବାହ ହେଉ ଅମୃତ ଝର
ହରଷ ମନରେ ତରିବ ଏହି ଭବ ସାଗର ।
କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ପରା ଜୀବନ, କ୍ଷଣ ପ୍ରଭା କି ନଭେ
କ୍ଷମା ମାର୍ଗେ ମନ ନିବେଶି ଜୀବ ମୁକତି ଲଭେ ॥

ବିଂଶ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉପଦେଶ

- ୧) ବ୍ରାହ୍ମ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଜାଗରଣ (୪.୦୦ ସକାଳ)
- ୨) ଆସନ (ପଦ୍ମାସନ/ସିଦ୍ଧାସନ/ସୁଖାସନ)
- ୩) ଜପ (ରବି ଅନୁସାରେ ଯେ କୌଣସି ମନ୍ତ୍ର)
- ୪) ଆହାର ସଂଯମ (ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଖାଦ୍ୟ)
- ୫) ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଧ୍ୟାନ କକ୍ଷ (ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ)
- ୬) ଦାନ (ରୋଜଗାରର ଦଶ ପ୍ରତିଶତ)
- ୭) ସ୍ବାଧ୍ୟାୟ (ଗୀତା/ଭାଗବତ ଆଦି)
- ୮) ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ
- ୯) ସ୍ତୋତ୍ର ପାଠ
- ୧୦) ସଂସ୍ତ
- ୧୧) ବ୍ରତ (ଏକାଦଶୀ)
- ୧୨) ଜପମାଳା
- ୧୩) ମୌନବ୍ରତ
- ୧୪) ବାଣୀ ସଂଯମ (ସତ୍ୟ କହିବ)
- ୧୫) ଅପରିଗ୍ରହ (ଆବଶ୍ୟକତା କମାଅ)
- ୧୬) ହିଂସା ପରିହାର (କ୍ଳୋଧ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ)
- ୧୭) ଆତ୍ମନିର୍ଭରତା (ନିଜ କାମ ନିଜେ କର)
- ୧୮) ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଡାୟରୀ
- ୧୯) କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ
- ୨୦) ଈଶ୍ୱର ଚିନ୍ତନ

Digitized by PPRACHIN, SOA